

Büyük Millet Meclisi

Pazartesi günü toplanıyor

Atatürk'ün

Millet Meclisine direktifler verecek ve yeni kabineye esas olacak

Nutku bekleniyor

Celâl Bayar
Kabinesi

İsmet İnönü istifa etti. Yeni kabineyi vekâletinde bulunan Celâl Bayar teşkil etti. Yeni kabinenin eskisinden farkı İsmet İnönü yerine Celâl Bayarın, Sıhha Vekâletine de Siyasi Müsteşar Hulûsi'nin geçmiş olmasıdır.

Yeni kabinenin bu şekilde kurulmuş olması bir aydan fazla bir zamandanberi hükümet değişikliği etrafında dönüp dolaşan, bir kısmı da gazete sütunlarına kadar geçen türlü şayialara nihayet vermiş oluyor. Ve ara sıra devlet işleri hakkında ağızlarında dolaşan şayiaları ne kadar ihtiyat ile telâkki etmek lâzımgeldiğini gösteriyor.

Celâl Bayar kabinesinin bu manzara ile ifade ettiği mana nedir? Fikrimizce bu mana İsmet İnönü'nün son değişikliği mucip olan çekilmesinde sıhhi mazeretten başka hiç bir sebep olmaması ve hükümetçe takip edilecek siyasetin anahatlı memlekette mevcut içtimai, idari ve siyasi nizamı tutmak ve takip etmekten ibaret bulunması suretiyle hülâsa edilebilir.

Hiç şüphe yok ki kabineyi bu tarzda teşkil eden Celâl Bayar, İsmet İnönü hükümetinin kıymetli elemanlarından biri olan Sıhha Vekili Refik Saydam'ı da mevkisinde muhafaza etmek istemiştir. Fakat onun da gene sıhhi bir sebep ile istirahat arzusunu izhar etmesi üzerine siyasi müsteşarını bu mevkie getirmiş olmalıdır.

İsmet İnönü'nün mezuniyet aldığı günlerde bu hadiseye bir nevi idari inkılâp rengi vermek isteyen bazı gazeteci arkadaşlar olmuştur. O vakit bu telâkkinin çok yanlış olduğunu şahsi bir mütalea olarak yazmıştık. Bugün artık kuvvetle söyleyebiliriz ki Celâl Bayar kabinesinin teşekkül tarzı bizim mütaleamızdaki isabeti teyit, bunun aksî telâkikleri ise tekzip etmiştir.

Bununla beraber kabine başkanlığında vukubulan değişikliğin program ve icraat sahasında hiç bir tesiri olmayacağını iddia etmek te manasız olur. Ancak bu hususta mevzuu bahsölacak tesirlerde program değişikliğinden ziyade mesalî tarzı değişikliği demek daha doğru olur.

Celâl Bayar siyasi hayata genç bir inkılâpçı olarak meşrutiyetle girdi. Bu hayatın daha başlangıçlarında kendisine en nazik meseleler ve mevkilerin, temayüz ve tebarüzünü kemir eden muvaffakiyetleri, Milli Mücadele'nin çetin günlerinden geçerek biribir ardınca mühim devlet ve millet hizmetlerinin başarılarıyla da imar etmiştir. Canlı itidali, duredişliği, memleketin ve iş hayatının her sahasını yakından tanıması, teşkilâtçılığı, hayatı umumiyeyi hassaten

Ankara 26 (Telefonla) — Anaya samıza göre B. M. Meclisi 1 teşrinini sani pazartesi günü içtima edecek tir.

Meclisin Nyon konferansı münasebe ile yapılan fevkalâde toplantısını müteakip tekrar intihap dairelerine dağılan mebuslarımızın kısmı azamî Ankaraya dönmüş bulunmaktadır.

1 teşrinisani pazartesi günü saat 14 de Mecliste yoklama yapıldıktan sonra Büyük Önder senelik açış nutkunu söyleyeceklerdir.

Atatürk'ün nutukları fevkalâde ehemmiyetle beklenmektedir.

(Sonu: sa. 4 s. 4)

General
Metaksasın

Memleketimizden ayrılırken

Başvekil Celâl
Bayara telgarfı

Ankara 26 (A. A.) — Elen başvekil ekşelâns Metaksas ile başvekil Celâl Bayar arasında aşağıdaki telgraflar teati olunmuştur:

Ekselâns B. Celâl Bayar, Başvekil Ankaraya,

Türk siyasetinden uzaklaşırken ekşelânsinize (Sonu: sa. 4 s. 3)

Romen Başvekili
bugün şehrimizdeB. Tataresko
(Yazısı 10 uncu sayfada)

94 numaralı ilâvemiz

Cumhuriyet bayramına tahsis edilmiştir

Bu sayıda bir yıl zarfında rejimin başardığı büyük muvaffakiyetlerin bir blâncosu ile tanınmış bir muharrirlerimizin yazılarını bulacaksınız

Akdenizde tehlikeli oyunlar devam ediyor

Bir İngiliz Muhribi Alman
Tahtelbahirini batırmış!

Valencia'dan verilen bu haberi İngiltere tekzip ediyor

Fransız Bahriye Nazırı Tonlon harp limanının zaptedilemeyeceğini söyledi

Dün şehrimize gelen Romen askerî heyetinin karşılanmasına ait iki intiba

Romen Genel Kurmay
Başkanı dün geldiDost ve müttefik heyet Başkanı
merasimle karşılandı

Ankara'da Balkan Antantı erkânıharbiye heyetleri toplantısına iştirak edecek olan müttefik erkânıharbiye heyetlerinden Romen Genel Kurmay Başkanı general Sikiti nel kurmay başkanı general Ca rol vapuru ile şehrimize gelmiştir.

Dost ve müttefik heyet rihtimında İstanbul vali ve belediye reisi Mu hittin Üstündağ, İstanbul kumandan vekili tüm general Osman Tufan, merkez kumandanı tüm general İh san İlğaz, Romanya sefiri, askerî ate şesi, konsolos ve konsoloshane erkânı ile bir askerî kîta tarafından karşı lanmıştır.

Misafirler vapurdan çıktktan sonra, Bando Romen ve Türk milli marşları çalmış sonra otomobillerle Pera palas oteline gidilmiştir.

Otelde kendisiyle görüşen muhar ririmize Romen genel kurmay başkanı general Sikitiyu demiştir ki:

"— İstanbula tekrar geldiğimden dolayı çok memnunum. Bu vesile ile, meslektaşlarımı, Türk dostlarımı görmekle memnuniyetim bir kat daha artacaktır."

Romen erkânıharbiye heyeti, dün öğleden sonra vali ve kumandanı makamında ziyaret etmiş, saat 17 de bu ziyaretler iade edilmiştir.

Dost heyet, akşam üzeri eksprese bağlanan hususî trenle Ankaraya gitmişlerdir.

Londra 26 (A. A.) — Amirallik dairesi, Basilik torpito muhribinin attığı bir denizaltı bombası ile bir Alman denizaltı gemisinin batmış olduğuna dair Valenciadan verilen haberleri kati surette yalanlamaktadır.

Fransa tedbirler aldı

Paris 26 (A. A.) — Marsilyadan bildirildiğine göre, Ued — Mella va purunun bombardmanı üzerine, bütün seyrisefain kumpanyaları Akdenizi geçmekte olan gemilerine harp gemilerinin refakat etmesini talep etmişlerdir.

(Sonu: Sa. 10 Sü. 1)

Ademi
müdahale

Komitesi dün toplandı

Sovyetler kararı

Kabul etmiyorlar

Londra 26 (Hususi) — Ademi müdahale komitesinin bugün saat 16 da başlayan toplantısı saat 21 den biraz evvel nihayet bulmuştur.

Komitede Sovyet delegesi hariç olmak üzere bütün mümessiller 22 ilk teşrin içtimandan sonra hükümetle rine tevdi edilmiş olan karar suretinin muhteviyatında esas itibarıyla mutabık kalmışlardır.

Bazı tadilatla karar sureti kabul edilmiştir. Bu suretle alâkadar hükümetlere tevdi olunacaktır.

Ademi müdahale komitesi önümüzdeki cumaya tekrar toplanacaktır.

Sovyet murahhasının sözlü Ademi müdahale komitesinde Sovyet murahhası Maiski demiştir ki:

(Sonu sa. 10. s. 3)

Son münakaşalar

Basın kurumu haysiyet divanının dün verdiği karar

İstanbul Basın Kurumu Başkanı, Cumhuriyet ve Tan gazeteleri arasında açılan münakaşanın aldığı son şekil üzerine Kurum Haysiyet Divanı azasının dikkatini çekmişti. Haber aldığımız göre, Basın Kurumu Haysiyet divanı dün Kurumun Beyoğlundaki merkezinde toplanarak meseleyi tetkik etmiştir.

Haysiyet Divanı, neticede şu kararı ittihaz etmiştir:

"İstanbul Basın Kurumu Haysiyet Divanı Cumhuriyet ve Tan gazeteleri arasında bir müddettenberi devam etmekte olan neşriyatı Kurum nizamnamesinin 54 üncü maddesinin ikinci fıkrasına temas eder mahiyette görmüş ve 26 - 10 - 1937 tarihli toplantısında bu meseleyi tetkik etmiştir. Divan mevzuubahis neşriyatın tarz ve ifade

(Sonu sa. 10. s. 3)

Çin-Japon harbi

Hangi taraf kazanacak

Çinle Japonya arasında devam eden muharebenin neticesi yalnız silâh kuvveti ile alınabilecek olsa, Japonya'nın kazanacağı muhakkaktır. Harp âletleri ve disiplin itibarıyla Japonların Çinlilerden kat kat üstün olduklarına hiç şüphe yoktur. Çinlilerin 800 tayyaresine karşı Japonların ilk hamlede 2000 tayyare çıkarabilecekleri muhakkaktır. Japonlar tayyarelerini kendileri imal etmekte, Çinliler ise başka memleketlerden satın almaktadırlar. İki tarafın deniz kuvvetleri ise nisbet kabul etmeyecek derecede farklıdır. Japonların 820.000 ton kuvvetlerine karşı Çinliler, yalnız 28.000 ton harp gemisine sahibirdirler. Japonlar, en modern mitralyöz, top, tank ve sair harp âletlerine malik olup, disiplin itibarıyla şarkın Purusyalıları unvanını kazanmışlardır.

Çinliler iptidai olan teşkilâtlarla böyle disiplinli ve modern silâhlı bir devletin hucumlarını durdurabilecekler midir?.. Bahusus, ki, Japonlar Çin sahillerini abluka altına aldıktan sonra, Çinlilerin sevkıyatı eski kervan yollarına kalmış ve çok güçleşmiştir. Bundan mâda, Çan - Kay - Şek Çin devleti dahilinde yarı müstakil sekiz hükümetle anlaşılıp bu kuvvetleri bir araya toplamak, hepsini ayrı, ayrı memnun ederek harp etmek zorluğu ile uğraşmak mecburiyetindedir.

Fakat... bütün bu zorluklara rağmen, 450 milyonluk Çin devletinin bitmek, tükenmek bilmiyen öyle zengin insan hazineleri vardır, ki, on bir milyon kilometre murabbar, ve çok geniş olan bu topraklar üstünde bu insanların çok uzun zaman çete muharebesine devam edebilecekleri. Ve bu suretle Japonları ayak üzerinde yıpratacakları muhakkaktır.

Mançuryayı hâkimiyetleri altında tutan Japonların idaresine karşı ısran etmiş Çinlilerden bugün yüz bin çete, Mançurya topraklarında Japonlara karşı mücadele etmektedirler.

Diğer taraftan, Çinliler kendi vatandaşlarını müdafaaya çalışan mağdur insanlar vaziyetinde buldukları için manevî kuvvetleri çok sağlamdır. Japonlar öyle değildirler.

Harbin uzaması Çinlilerin lehinedir. Japonlar şimdiye kadar Çinde yaptıkları harpleri daima çok kısa bir zamanda bitirmişlerdir. Mançuryayı zaptettikleri 1931 — 1932 yıllarında, Ceholu aldıkları 1923 yılında ve Çahari zaptettikleri 1935 yıllarında, bütün bu istilâları çok az bir zamanda bitirmeye muvaffak olmuşlardır. Fakat, bu seferki harp eskilere benzememiştir. Çin diktatörü mareşal Çan - Kay - Şek Japonları karşısına bu defa, bütün Çin ordularını müttehit bir halde çıkarmağa muvaffak olmuştur.

Çinliler, eski uykularından uyanarak milliyetperver bir başbuğun etrafında toplanmışlardır. Binaenaleyh, yarı müstakil sekiz Çin hükümeti bir tek başın kumandası altına girmiş bulunuyor..

Onun içindir ki, Çin — Japon harbinin mukadderatı bu iki devletin dahili vaziyetleriyle milletlerinin manevî kuvvetlerinin sağlamlığına bağlıdır. Hiç şüphesiz ki kendi yurdunu müdafa eden tarafın manevî kuvveti ve ve hıncı, müteceviz taraftan daha üstündür. Almanlar harbi umumiye cephelelerinde değil, kendi memleketleri içinde kaybetmişlerdir.

Daha mühim olan bir cihet de Japonların 500.000 askeri kendi yurtlarından uzak yabancı memleketlerde nasıl yaşatabilecekleri ve bu orduyu beslemek için lâzım olan parayı nereden bulabilecekleri keyfivettidir. Japonlar, Çin topraklarında ilerleyip yarıldıkça askere olan ihtiyaçları daha çok fazlaşacaktır. Japon hükümetinin dahilinde kendi milletine olan borcu doksan dokuz milyon yeni bulmuştur. Senelerdenberi bütçesini istikrazlarla kapatabilen Japonya, harp uzadığı takdirde müthiş bir para ihtiyacı karşısında kalacaktır. Petrol, demir, madden kömürü, antimon gibi ham maddeleri dışardan alması para ile tedarik etmek mecburiyetinde olan Japonların milli bankasındaki altın stok miktarı 800 milyon yene inmiştir.

General Çan - Kay - Şek

deleri dışardan altın para ile tedarik etmek mecburiyetinde olan Japonların milli bankasındaki altın stok miktarı 800 milyon yene inmiştir.

Pamuklu, ipeklî gibi mamulâtını harice satamayan ve ihracatı harp yüzünden çok azalacak olan Japonya çok müşkül vaziyete düşecektir. Dünya milletleri Japon mallarına karşı bir boykot ilân edecek olursa bu devletin hali büsbütün yaman olacaktır. Bu fecî vaziyeti takdir eden Japon iktisatçıları harbe aleyhtardır. Ne çare, ki Japonya'nın bütün zenginliklerini idare eden 15 aile bu devleti istediği cihete sevk edilmektedir. Orduyu ellerinde tutup bazı askeri teşekküllerde bu 15 aile ile beraber olarak Japonya'nın bütün Asyayı fethetmesini istemektedirler. İngiltere ile Amerika hükümetleri Japonların bu emellerine muhaliftirler. Ruslar ise Çine doğrudan doğruya yardım sağlamışlardır.

Binaenaleyh, Çin toprakları Japonlara bu defa mezar olacağına benzetilmektedir. Önümüzdeki birkaç ay zarfında Çinlilerin göstereceği mukavemet derecesi bu ciheti daha iyi aydınlatacaktır.

Mahmud Necmeddî Dellorman

Etibba odasında dünkü toplantı

Etibba Odası idare heyeti ayın 23 ünde toplanmış ve idare heyetini seçmiştir.

Üyeler dün ilk toplantılarını yapmışlar ve reisliğe doktor Yahya Orhan, sekreterliğe doktor Rıza Rüstem, muhasipliğe Ziya Kadri, vezneciliğe dış tabibi Meliha getirilmiştir.

Gaziantep pamuklarında hastalık

Gaziantep pamuklarında Pembe kurt hastalığı görülmüş olduğundan, sıhhat vekâletinden alâkadarlara derhal tedbir alınması için emir verilmiştir.

Bu itibarla ilk tedbir olarak, Gaziantep hastalıklı sınırlara gönderilecek pamuk elyaf ve aksarı Mersinde kurulmuş bir komisyon huzurunda temizliğe tabi tutulacaktır.

Sahne de dans etmek heveslisi dalikanlı: — Oyunumu gördünüz... Sahneye çıktığım zaman nasıl bir elbise giymeliyim? Rejisör: — Bu oyunla hal kızı için zırh giyip çıksanız münasip olur.

İngiliz Kralının davet ettiği Krallar

Belçika Kralı gelecek ay, Romanya Kralı baharda Londraya çağırıldı

Londra, 26 (A. A.) — Ahdi saltanatın ilk parlamentosunu, Buckingham sarayından Lordlar kamarasına kadar saltanat arabası ile gitmek suretiyle yapılan bir alayı da iltiva eden mutad merasimle açan kral, şöyle demiştir:

“— Ecebi devletlerle olan münasebatın, dostane olmakta berdevamdır. Belçika Kralını, birincisinin arında beni ziyaret etmesi için davet ettim. Romanya Kralına da önümüzdeki ilkbaharda İngiltereye gelmesi için böyle bir davetname gönderildi. Paytahtında majestelerin ziyaretini kabul etmekle bahtiyar olacağım ve bu ziyaretlerin milletlerimiz arasındaki dostane münasebetleri takviye edeceğini ümid ederim.

Nazırların, mütemediyen artan bir kaygı ile İspanya ihtilâlinin devamını takip etmektedirler. Gayeleri, İspanya milleti arasında sulhu yeniden tesis etmek için ellerinden geleni yapmaktır. Nazırların, İspanyada bencelmel bir ademi müdahale siyasetinin tamamıyla tatbik edilmesinin bu gayeye ulaşma maddeten medar olacağı mütealemsidir.

Uzak şarkta vaziyet, hükümetimin ciddi surette nazarı dikkatini celbetmekte devam edecek ve hükümetim, Milletler Cemiyeti azasından olsun olmasın diğer hükümetlerle teşriki mesai ederek bu ihtilâf yüzünden çekilen iltirapları tahfif etmeye ve bu ihtilâfa bir nihayet vermeğe çalışmaktan ibaret olan siyasetini musirrane takip edilecektir.

Hindistan imparatorluğunu, ziyaret etmem imkânının hasil olacağıdır, büyük bir alâka ve zevk ile tacil etmekteyim.

Kral, teslihatın seri terakkilerine, ticaret ve sanayide vukua gelmiş olan salâha telmih ettikten sonra, dahili siyasetin programından bahsetmiştir.

Bu program, bilhassa sivil ahâlinin tayyare hücumlarına karşı himayesine müteallik tedbirleri derpiş eden kanun lâyhiası ile işsizlere verilecek aidat meselesini, tatlı su balığı sanayinin yeniden tensiki hususunu ve saydibahriye müteallik diğer meseleleri, hıfzıssıhha servislerinin tevsiini, meskenler şeraitinin islâhını ceza kanunlarının tadilini, bilhassa genç mücrimler hakkındaki ahkâmın islâhını ihtiva etmektedir.

Rcşadiye caddesi kapatılacak mı

Belediye Reşadiye caddesini asfalt yapmağa karar vermiştir. Fakat güm rük idaresi bu yolu kapatmak istediğini belediyeye bildirdiği için mesele tekrar tetkik edilecektir.

Günün Akisleri

Tarihte

Ademi müdahale komiteleri

Bugün Avrupa siyaset hâdiselerinde sık sık ismi geçen “Ademi müdahale komitesi”, pek yeni bir şey değildir. Böyle bir komitenin bundan tam yüz elli sene evvel bugünlerde teşekkül ettiğini tarihte görüyoruz.

Tarihin cilvesine bakın ki, bu komitede İngiltereyi temsil eden murabhasın ismi, bugünkü İngiliz hariciye nazırı gibi Eden'di. Bugünkü Antony Eden elli sene evvelki William Eden'in soyundandır.

Yalnız, o zaman mevzuu bahsolan şey İspanya meselesi değildi. Fakat yine İspanya meselesine ben zeyen bir şeydi:

Prusya orduları Holanda topraklarına girmişlerdi. İngiltere ile Fransa da, Lu orduların geri çekilmesi için çalışıyorlardı.

O gün yine bugünkü gibi, Holanda topraklarına başka devletlerden gönüllü gönderildiği ileri sürülüyordu. Bilhassa Fransa Holandaya gönüllü göndermiş olmak la itham ediliyordu.

1787 senesindeki bu ademi müdahale komitesi bugünküne ne kadar benzeyor!

Öpüşmenin

cezası...

İrlandada yeni bir kanun çıkarılmıştır. Bu kanuna göre, gözgöre öpüşmek memnurdur ve cezası hapistir.

Bu kanundan haberi olmayan bir İngiliz bir gün İrlandaya gitmiş ve orada bulunana nişanlısı ile buluşunca, boynuna sarılıp öpmüş.

Bunun üzerine polisler geliyor ve iki genci tevkif ediyorlar. Genç kız, İrlandalı olan nişanlısını kurtarmak için öpmeye ilk teşebbüs edenin kendisi olduğunu söyleyince onun kendisine verilmesini istiyor.

Fakat, bir yolunu bulup polisin elinden kurtuluyor ve kaçıp İngiltereye geliyor. Orada öğreniyor ki, İrlanda hükümeti kendisini bir ay hapse mahkûm etmiştir. Eğer bir daha nişanlısını görmeğe oraya gidecek olursa derhal hapse atılacaktır...

Bir tamim

Burhan Cahit dünkü Son Postada mekteplerde inzibat hakkında şu fikri ileri sürdü:

Maarif Vekâletinin lise ve orta mektep talim heyetlerini yaptığı yeni tamim bu sûtunda birkaç defa temas ettiğim (sistem değiştirme) meselesini tazelemiş oldu.

Lise ve orta mekteplerde talebe üzerinde sıkı ve makul bir inzibat tesisi için bugünkü talim ve terbiye sisteminin değiştirilmesi icap ettiğini ileri sürmüştüm. Bu tamim, Vekâletinin de yapılan tecrübeler göre aynı neticeye vardığını anlatmış oluyor.

Vekâlet talim heyetlerinin talebe üzerinde tam bir otorite tesis etmesini istiyor. Fakat bunun için de muallimin talebe karşı adâbı muâşeret kaidelerine göre bir fikir arkadaşı olması lâzımgeldiğini ileri sürüyor.

Bana kalırsa bu ikinci nokta bizim mekteplerimizde vekâlet talim tasavvur ettiği maksadı temin edemeyecektir. Bu tamamen Amerikan sistemidir. Muallimin talebe ile adâbı muâşeret kaideleri dahilinde fikir arkadaşı olabilmesi için karşısındaki talebenin tamamen iyi aile muhitinde yetişmiş ve adâbı muâşeret kaideleri içinde pişmiş olması lâzımdır. Ne yazık ki lise ve orta mektep mualliminin karşısındaki bugünkü talebe bu medenî seviyeye henüz erişememiş bir cemiyetin çocuklarıdır.

Muallim değilim, mekteple alâkam yoktur. Fakat bugünkü orta mektep ve lise talebesinin ricî hayatlarını gördüğüm için alâkâletin tasavvur ettiği sistem daha sıkı bir çember içinde yetiştirilmeye ihtiyacı vardır. Bugünkü orta mektep ve lise talebesinin ricî hayatındaki vaziyetini bilenler de takdir ederler ki bu nesli kuracak ancak disiplindir, inzibattır. Bu tahsil müesseselerinde tam bir sistem tatbik edilmiş olmalıdır. Bu sistemde eminin ki bu gençlik daha emirli, daha şuurlu ve hiç şüphe cemiyete daha faydalı bir unsur olarak yetişir.

Bayan köşesi

Sonbahar mevsiminin en son dallarından püsküllü, örme yün kalardan biri..

Şükrükayanın Türkkuşu ailesine Taziyetleri

Ankara 25 (A. A.) — Türkkuşu tayyaresinin uğradığı acı kaza dolayısıyla dahiliye vekili ve parti sekreteri B. Şükrü Kaya, Türk Hava kurumu başkanına aşağıdaki mektubu göndermiştir:

Bugün Türkkuşu meydanında vukua gelen ve 5 tayyarecimizin ölümüne neticelenen kaza dolayısıyla uğradığınız büyük acıya bütün kalbimle taziyeler ederim. Türkkuşu ailesine hayırlı canlı taziyetlerimi sunarım.

Yüksek bir kudret kaynağı olan Türk ruhu her zaman en acı kayıplarını telâfi ettiği gibi bu müessif hadise de bir yerine bin getirecek elemimizi de unutturacaktır. Bunun için min olarak saygılarımı takdim ederim.

Kurun başkanının cevabı

Türk hava kurumu başkanı Fuad Bulca bu mektuba aşağıdaki cevabı vermiştir:

Havacı gençliğin uğradığı büyük acı karşısında partinin gösterdiği lütfunda bulunduğu kıymetli alâkâya Türkkuşu ailesi minnettardır. Partinin sıcak himayesi altında çalışan Türkkuşu gençliği, arkadaşlarının yarım kalan büyük vazifelerini tamamılamak için mezarları başında and almaya rek kendilerine verilen vatan hizmetinin değerini çok iyi kavradıklarını göstermişlerdir. Kantlı gençliğe beslediğiniz itimat ve emniyet ve kıymetli taziyelerinizi karşı şükranlarımızla saygılarımızı sunarım.

Mezar taşlarını tasfiye edecek komisyon

İstanbul belediyesi mezar taşlarını tasfiye etmeğe karar vermiş ve bu işle meşgul olmak üzere bir komisyon da ayrılmıştır.

Komisyon evkaf ve belediyeden rettirer kişi olmak üzere beş kişiden rettir.

İlk toplantı Cumhuriyet bayramından sonra yapılacaktır.

ŞEHİR HABERLERİ

Frank düşmek-Şehit tayyareci- te devam ediyor lerimiz ve şeh- Dün de yeni bir dü- rin teessürü şüklük kaydedildi

Fransız frangında kısmen hasıl olan istikrar tekrar bozulmuş ve bir düşüklük kaydedilmiştir. Bu cümle den olarak ayın on sekizindenberi 147 den aşağı düşmemiş olan frank, evvelki gün Londrada 147,18 düşmüş, dün de bir aralık 147,6 ya yükselmek suretiyle biraz salah alâmeti gösterir gibi olmuşa da tekrar düşerek dün akşam 148,21 de kapanmıştır.

Bu hesaba göre frankta 2 kuruş gibi bir düşüklük vardır. İstanbul borsasında dün uni Türk birinci tertip tahvilleri 13,80 den muamele görmüş, ikinci ve üçüncü tertip uni Türk borcu tahvilleri üzeri ne hiç bir muamele olmamıştır.

Bundan baska Sivas — Erzurum, Anadolu demir yolu tahvilleri ile Merkez Bankası hisse senedleri üzeri ne de muamele kaydedilmiştir.

Altın borsa haricinde dün 1068 den açılmış, 1070 de kapanmıştır. Bu suretle altın fiyatında bir kaç gün içinde 3 — 4 kuruş daha bir yükselme kaydedilmiştir.

Bayrak satışları arttı

Cumhuriyet bayramına iki gün kaldığı için bayrak satışları bir hayli artmıştır.

Günde vasatı olarak küçükü büyükü bin, bin bes yüz kaçarak bayrak satılmaktadır. Bayrak şehrimiz den ziyade Anadoludan ve Trakya dan istenilmektedir.

"Türk bayrakları,, bayrak karununa tamamen uyuşmuş ve şimdi hiç bir suretle de ihtikâr da yapılmamaktadır.

Bakırköyde bayram nasıl kullanılacak

Cumhuriyet bayramını kutlama hazırlıklarına devam edilmektedir.

Bakırköyünde dün ve evvelki gün kaymakamın reisliği altında parti erkânı ve tesekküller mümessillerinin iştirakiyle iki toplantı yapılmış, Cumhuriyet bayramı programı hazırlanmıştır.

Bu programa göre merasim Barut gücü alanında yapılacak, buna Bakırköy mmtakasına dahil bütün resmî ve akalliyet mektepleri talebeleri ile, civar köy halkı iştirak edecekler.

Bakırköyde zafer taklari kurulmuştur. Parti binasında bayram günü gecesi bir de balo verilecektir.

Davei

İstanbul Müddeiumumiliğinden:
İstanbulda bulunduğu anlaşılan İzmir M. U. Muavinlerinden Şevki Sümer'in hemen memuriyetimize müracaat etmesi.

Bir kaç gün önce Ankarada esef verici bir kaza neticesinde kaybettiği beş gencin acıklı ölümü üzerine İsmiz Türkkuşu muallim ve talebesin tanbul vali ve belediye reisi Muhittin Üstündağ Türk hava kurumu başkanlığına bir telgraf çekerek şehrin teessürünü ve taziyelerini bildirmişti. Türk hava kurumu başkanı ve Çoruh sayıvalı Fuad Bulca dün İstanbul vali ve belediye reisi Muhittin Üstündağa şu telgrafi göndermiştir:

"Havacı gençliğin uğradığı büyük acıya ortak olmak suretiyle göstermek lütfunda bulunduğunuz yürek yakınlık ve alakayı şükranla karşılar, saygılarımı sunarım,,

Pr. Frank'ın sözleri

Tıp fakültesi profesörlerinden B. Frank evvelki gün fakültede verdiği dersten sonra talebelerle kısa bir hasbihalde bulunmuş bu hasbihale ait notları da dünkü sayımızda neşretmiştik.

Profesöre atfedilen bu sözlerde maalesef bir tertip hatası olmuştur. B. Frank, hasbihalinde talebelere türkçe ders vermek arzusunun da bulunduğunu, fakat şimdilik buna imkân elde edemediğini beyan etmiştir.

İki sarhoş mahkemeye verildi

Evvelki gece polisler, i-kiyi fazla kaçırarak, bazı ileri hareketlerle, Şişli halkın huzurunu ihlâl eden, şöför Nuri ve Aleksandır isiminde iki sarhoşu yakalamışlardır.

Her iki sarhoş cürmü meşhut mahkemesine verilmiştir.

ODUN KESERKEN — Fındıklı da odun deposunda çalışan amele O hanes, dün destere ile odun keserken elini makineye kapmış, şehadet parmağı kopmuştur.

Yaralı hastahaneye kaldırılmıştır.

Hayvan ihraç işlerimize

Doğu vilayetlerinde şimdilik yalnız koyun ve sığır hayvanlarının ihraç işlerini tanzim etmek üzere "ta cirler birliği,, adı ile birlik kurulmuş tur.

Bu birlik, birinci, üçüncü, dördüncü, umumî müfettişliklere bağlı vilâyetlerle Gaziantep ve Mersin vilâyetlerindeki canlı hayvanlar ihraçatını kontrol edecektir.

Birlik haricinde hiç bir suretle hayvan ihraçatı yapılmayacaktır.

Kok kömürü fiyatları yükselcek mi

Fiatlar neden artıyor?

Öğrendiğimize göre kok kömürü fiyatları bir yükselme temayülü göstermektedir. Bunun da sebebi, kok kömürünün, artık toptan satılmamakta olmasıdır.

Kok-kömürü şimdiye kadar toptan satıldıkça, nisbeten ucuza veriliyordu. Meselâ tonunu 16,5 liradan almak mümkün olabiliyordu. Perakende satış alanlar ise, bir ton kok kömürüne 18 lira veriyorlardı.

Bugün toptan satış kalkmış olduğu için kok kömürü, yalnız perakende olarak ve ton başına 18,5 liradan satılmaktadır.

Bu suretle satıcılar dahi, aynı fiyatı alıyor ve kendileri satarken, bir kazanç temin etmek üzere 20 liraya kadar yükselterek satıyorlar.

Bu vaziyet kış mevsimine tesadüf etmesi dolayısıyla birçok kişinin merakını celbetmiş bulunmaktadır.

Eminönü Halkevi bayram programı

Eminönü Halkevinden:
Cumhuriyetin on dördüncü yıldönümü evimizde aşağıdaki program gibi kutlanacaktır. Bu toplantımıza iştirak etmek isteyenlerin hazırlanan davetiyeleri evimizin Çağaloğlunda ki merkez bürosundan almaları rica olunur.

PROGRAM:

28. 10. 937 perşembe:
Alaykösünde saat 20.30 da.
1 — Konferans: Naki Tezel
2 — Gösterit: (Şehirli kız) Gösterit subesi amatörleri.
29. 10. 937 cuma:

Merkezde: Saat 16 da Tören.
1 — İstiklâl: Halkevi orkestrası,
2 — Konferans: Halkevi başkanı Ağah Sırrı Levend.

3 — Konferans: Üniversite felsefe şubesinden Sevim Levend.

4 — Konser: Halkevi orkestrası. Alaykösünde: saat 16 da:
Gece saat 22 de balo.

1 — Konferans: Mediha Muzaffer Baysal.

2 — Gösterit: (Şehirli kız) Gösterit subesi amatörleri.

Gece saat 20,0 da:
1 — Konferans: Nusret Safa Coşkun.

2 — Gösterit: (Şehirli kız) Gösterit subesi amatörleri.

Ferah tiyatrosunda saat 9 da:
Mmtakamız ilk okullarındaki fakir çocuklara (Çocuk müsamesesi)

1 — Konferans: İstanbul erkek lisesinden Aziz Kaylan.

Alaykösünde saat 16 da:
2 — Gösterit: (Şehirli kız) Gösterit subesi amatörleri.

Matbuat Umum Müdürlüğünün güzel bir eseri

Fotoğrafla Türkiye

Yazan
Hakkı Süha Gezgin

Arada sırada elime Faşist İtalyanın sırf propaganda için çıkarılmış mecmualar geçer. Sanatkârların isimlerle süslenen bu mecmualar İtalya, bir rüya ülkesi, zengin bir masal dekoru kadar güzel ve çekici görünmektedir.

Onlara kaç kere imrenerek bakmışım ve sonra öz yurdumun güzelliğini hayalimle dolaşmışımdır. Bu yeni şeyi tekrarladığımı hatırlamamız yok?

Topraklarımız, o topraklardan zengin, manzaralarımız, oradaki her şey daha güzel, daha renklidir ve daha cana yakınken, neden onları göstermek isteğini duymuyoruz, der, dururduk.

Geçenlerde, "Matbuat Umum Müdürlüğü"nden gönderilmiş bir mektupla bir albüm aldım. Bu güzel bir mukavva kutu içinde, bir fotoğraf albümü. Mektupta bir kaç satır. Yapılan, başarılan işi anlatılmakta, hattâ göstermekten ötürü ruhun bütün çizgilerini görmek için ayrı bir zevk oldu.

Resimler, fotoğraf eserleri oldukları halde birer tablo kadar güzel, alımlı. Çekilen resmin yerini, yer. Oyle, ki her zaman önünden geçtiğimiz ata yadigarları bu albümün içinde bütünü başka, bütünü yüksek bir mana ile üvileyorlar. Anıtlar bakımından böylece, manzaralarda da aynı ince ve keskin sezisi taşıyor.

Boğaz, Haliç, Adalar, Hisarlar, Şişli, Parklar üstlerine düşen ışıkların, gölgelerin olgunlaştığı, en güzel, en derin, en tesirli manzara aldıkları saniyelerde cambedilmişler. Bu çekiliş, biraz çöküntü gibi de düşünülebilir. Çünkü toprağın, havanın, ayakta duran, devrilmemiş mermerin için bir şekilde döküldüğü dem iyi seçilmiştir, ortaya konmuştur.

Dün, güzelliği seven, hele güzelliğinin yerli ruha bürünerek, la bu albümü karıştırıyorduk. Her parça üstünde dura dura, konuşa konuşa, danışa danışa fikir yürütüldü.

İçlerinden biri albümün altına, "Bunu, sağını, solunu çevire çevire bakıyor, bir şeyler arayordu.

— Canım, ne karıştırıyorsun? diye sordum.

— Fiyatını öğrenmek istiyorum dedi.

— Satılık değil! dedim. Yüzü ümitsizliğe kapılmışızın yüzü gibi oldu. Sonra anladım.

— Ne demek efendim.. diye çıktıklarım bu özellikleri örmek için mahrum oluyunuz? Memleketiniz bir takım vatandaşlara munhasır kalıyor. Ben de istiyorum, şu halde, filân da ister. İstemek kadar hakkımızdır.

— Onun köpürüşü hoşuma gitmiş. Benim anlamımda göre her şeyin, propagandacı bir tarafı vardır. Bize, biri göstermekten ziyade, vâd illerde vurdumuzu göstermektedir. Hayranların coşmasını düşünürüz.

— Dedim.

— Biz böyle yapılmasını demiyorduk.

— İnsanları birbirleri ne daha ziyade bağlayan şeyler, çok kere ne basit tesadüf ve düşünmelerdir?

Karım, henüz on yedisindeyken evlendiğim zaman, bir evliliğin icap ettireceği şeyleri hiç bir vakit kendimde aramamıştım. On yedi yaşında genç bir kız yahut bir çocuk, benim için nasıl bir mana ifade ederdi? Bunu düşünmemiştim bile.. Hattâ, onu mektepten almak ve doğrudan doğruya bir ev kadını yapmak tasavvurumda yoktu.

İstiyordum ki, her sabah, elinde çantasıyla ilk gördüğüm dakikada olduğu gibi, arkasından kopçak ve açıldığı zaman ensesinin sarıdan ayva tüylerini meydana çıkaracak bir önlük giymiş olsun. Daha sonra on yedi yaşında bir kız için hangimiz daha başka türlü düşünürdük?

Bununla beraber, kafamın bu garip arzusu isyan ettiği bir gün onu kırdığımda da hatırlıyorum. Çünkü, hangi yaştaki o'rusa

yoruz. Fakat çok basılarak herkesin istifadesine de açık bir kapı bırakılmasını istiyoruz.

Cevabını verdi. Doğrusunu isterseniz, ben, bu haklı sitem karşısında çapraşık müdafaa yollarına giremedim. İsteğin de, başarılan iş kadar güzel ve sevimli bir yanı var.

Belki çok masraflıdır, diye "albüm" satılığa çıkarılmadı. Mesele teknik, idare bakımlarından ne gibi mahzurları olduğunu da bilmiyorum. Fakat eğer ortada yenilmeyecek kadar büyük bir güçlük yoksa, bu yüz aklımdan herkesin kendi nasibini almasına yardım etmeliyiz.

Matbuat Müdürlüğü, başardığı işe haklı olarak bugün de öğünbilir. Fakat bu başarıdaki güzel ve nefis zevkin bütün yurtdışlara yayılmasına çare bulduğu gün, duyacağı tat, her halde bugünkünden pek daha yüksek olacaktır.

Kültürde yeni tayinler

Şehrimiz lise ve orta okullarına yeni tayinler yapılmıştır.

İzmir kız lisesi coğrafya stajyeri Zehra, Eyüp orta okulu riyaziye yardımcı öğretmenliğine Emine, Gazi Osman paşa orta okulu fransızca öğretmeni Burhan Eminönü orta okulu fransızca öğretmenliğine. Çağaloğlu orta okulu riyaziye öğretmeni Semih, Ge'aybevi orta okulu sekreteri Ahmet Kunkapı orta okulu sekreterliğine, İstanbul kız lisesi felsefe öğretmeni Mehpare Cumhuriyet orta okulu yurd bilgisi öğretmeni, İstanbul kız lisesi yardımcı riyaziye öğretmenliğine Ayşe, İstanbul kız öğretmen okulu türkçe öğretmeni Ziya İstanbul erkek lisesi türkçe öğretmenliğine, Taksim orta okulu biçki dikiş öğretmeni Müedde Çapa okulu biçki dikiş öğretmeni, Üsküdar birinci orta okulu yardımcı tabiiye öğretmeni Cemile, Üsküdar birinci orta okulu tarih coğrafya yardımcı öğretmeni Namiye, Süleymaniye orta okulu tabiiye öğretmenliğine Hasene, Nişantaşı orta okulu riyaziye öğretmeni Şükran, Kadıköy üçüncü orta okulu resim öğretmeni Fahrettin ilâveten yarıdirektörlüğe tayin edilmişlerdir.

Su çukurları kapatılacak

Şehir içinde muhtelif yerlerde bulunan su çukurları belediye tarafından tesbit edilmektedir.

Bu çukurlar, sıhate muzır görülduğünden kapatılacaktır.

KURUN UN HİKAYESİ

Hakikaten onda bir çocuk tabiatı buluyordum. Ve her şeyden daha ziyade büyüleyici dikkat etmek arzusu içindeydim. Adetâ, bir saksıya, bir sabah aydınlığında benim tarafından dikilmiş bir filizdi. Her gün, bir gün ne yağmur altında onu muayene ediyordum; gözlerimin önünde yavaş yavaş büyüyordu. Daha sonra, hangimiz, kendi elleri mizle diktiğimiz bir çiçek karşısında duyduğumuz zevki inkâr edebiliriz?

Sadece karımda herşeyi merak ettiğini bir kere daha söylemeye mecburum:

On yedi yaşında ve küçük, vahşi bir kedi gibi ne kadar yırtıcı bir tabiatı vardı. Çok kereler bir öpüş altında eriyecek dakikaları bekledim; dudaklarımın yapışkan temasında ağızmasım ve rehavette kendisini bırakmasını istiyordum. Bu duyguyu hiç bir vakit elde edemeyecek miydim?

Bununla beraber, karımı ne kadar kendi tabiatına bırakırsam bırakmış olayım onun

BİR ÖPÜŞ ALTINDA

bulmuşum. Gözleri, yüzünden başka bir tarafta kaçmıyor; arkasına bir mektep önü değil, bütün vücudunu gösteren bir şeyler giydirmek istiyordum!.. Daha doğrusu, ikinci zinde arasında ve hiç birimizin, belki daha ziyade benim, farkında olmaksızın giren bir şey var? Benden eksilen, fakat ona ilâve edilen bir şey?.. Bu nedir?.. Belki, belki bir ihtiyarlık. — Kenan Hulûsi

bulmuşum. Gözleri, yüzünden başka bir tarafta kaçmıyor; arkasına bir mektep önü değil, bütün vücudunu gösteren bir şeyler giydirmek istiyordum!.. Daha doğrusu, ikinci zinde arasında ve hiç birimizin, belki daha ziyade benim, farkında olmaksızın giren bir şey var? Benden eksilen, fakat ona ilâve edilen bir şey?.. Bu nedir?.. Belki, belki bir ihtiyarlık. — Kenan Hulûsi

bulmuşum. Gözleri, yüzünden başka bir tarafta kaçmıyor; arkasına bir mektep önü değil, bütün vücudunu gösteren bir şeyler giydirmek istiyordum!.. Daha doğrusu, ikinci zinde arasında ve hiç birimizin, belki daha ziyade benim, farkında olmaksızın giren bir şey var? Benden eksilen, fakat ona ilâve edilen bir şey?.. Bu nedir?.. Belki, belki bir ihtiyarlık. — Kenan Hulûsi

bulmuşum. Gözleri, yüzünden başka bir tarafta kaçmıyor; arkasına bir mektep önü değil, bütün vücudunu gösteren bir şeyler giydirmek istiyordum!.. Daha doğrusu, ikinci zinde arasında ve hiç birimizin, belki daha ziyade benim, farkında olmaksızın giren bir şey var? Benden eksilen, fakat ona ilâve edilen bir şey?.. Bu nedir?.. Belki, belki bir ihtiyarlık. — Kenan Hulûsi

bulmuşum. Gözleri, yüzünden başka bir tarafta kaçmıyor; arkasına bir mektep önü değil, bütün vücudunu gösteren bir şeyler giydirmek istiyordum!.. Daha doğrusu, ikinci zinde arasında ve hiç birimizin, belki daha ziyade benim, farkında olmaksızın giren bir şey var? Benden eksilen, fakat ona ilâve edilen bir şey?.. Bu nedir?.. Belki, belki bir ihtiyarlık. — Kenan Hulûsi

bulmuşum. Gözleri, yüzünden başka bir tarafta kaçmıyor; arkasına bir mektep önü değil, bütün vücudunu gösteren bir şeyler giydirmek istiyordum!.. Daha doğrusu, ikinci zinde arasında ve hiç birimizin, belki daha ziyade benim, farkında olmaksızın giren bir şey var? Benden eksilen, fakat ona ilâve edilen bir şey?.. Bu nedir?.. Belki, belki bir ihtiyarlık. — Kenan Hulûsi

bulmuşum. Gözleri, yüzünden başka bir tarafta kaçmıyor; arkasına bir mektep önü değil, bütün vücudunu gösteren bir şeyler giydirmek istiyordum!.. Daha doğrusu, ikinci zinde arasında ve hiç birimizin, belki daha ziyade benim, farkında olmaksızın giren bir şey var? Benden eksilen, fakat ona ilâve edilen bir şey?.. Bu nedir?.. Belki, belki bir ihtiyarlık. — Kenan Hulûsi

bulmuşum. Gözleri, yüzünden başka bir tarafta kaçmıyor; arkasına bir mektep önü değil, bütün vücudunu gösteren bir şeyler giydirmek istiyordum!.. Daha doğrusu, ikinci zinde arasında ve hiç birimizin, belki daha ziyade benim, farkında olmaksızın giren bir şey var? Benden eksilen, fakat ona ilâve edilen bir şey?.. Bu nedir?.. Belki, belki bir ihtiyarlık. — Kenan Hulûsi

bulmuşum. Gözleri, yüzünden başka bir tarafta kaçmıyor; arkasına bir mektep önü değil, bütün vücudunu gösteren bir şeyler giydirmek istiyordum!.. Daha doğrusu, ikinci zinde arasında ve hiç birimizin, belki daha ziyade benim, farkında olmaksızın giren bir şey var? Benden eksilen, fakat ona ilâve edilen bir şey?.. Bu nedir?.. Belki, belki bir ihtiyarlık. — Kenan Hulûsi

bulmuşum. Gözleri, yüzünden başka bir tarafta kaçmıyor; arkasına bir mektep önü değil, bütün vücudunu gösteren bir şeyler giydirmek istiyordum!.. Daha doğrusu, ikinci zinde arasında ve hiç birimizin, belki daha ziyade benim, farkında olmaksızın giren bir şey var? Benden eksilen, fakat ona ilâve edilen bir şey?.. Bu nedir?.. Belki, belki bir ihtiyarlık. — Kenan Hulûsi

bulmuşum. Gözleri, yüzünden başka bir tarafta kaçmıyor; arkasına bir mektep önü değil, bütün vücudunu gösteren bir şeyler giydirmek istiyordum!.. Daha doğrusu, ikinci zinde arasında ve hiç birimizin, belki daha ziyade benim, farkında olmaksızın giren bir şey var? Benden eksilen, fakat ona ilâve edilen bir şey?.. Bu nedir?.. Belki, belki bir ihtiyarlık. — Kenan Hulûsi

bulmuşum. Gözleri, yüzünden başka bir tarafta kaçmıyor; arkasına bir mektep önü değil, bütün vücudunu gösteren bir şeyler giydirmek istiyordum!.. Daha doğrusu, ikinci zinde arasında ve hiç birimizin, belki daha ziyade benim, farkında olmaksızın giren bir şey var? Benden eksilen, fakat ona ilâve edilen bir şey?.. Bu nedir?.. Belki, belki bir ihtiyarlık. — Kenan Hulûsi

SON HABERLER

Japonya İngiliz dostluğuna nihayet verecek

Yeni Hariciye Nazırı Namzedi Almanya ile konuşuyor

Tokyo, 26 (A. A.) — Havas ajansı muhabirinden:

Ordunun naşiri efkârı olan Teito gazetesi, B. Hirota'nın yakında istifadeceğini tahmin etmektedir.

Bu gazete, mumaileyhin muhtemel halefleri olarak Japonyanın Moskova sefiri B. Şigemitsu ve sabık İstokholm sefiri B. Şirotori'nin isimlerini zikretmektedir.

Teito, B. Şigemitsu'nun halihazırda Berline yapmakta olduğu seyahatin hariciye nezareti makamına gelmezden evvel yapması lâzımgelen bir iki temas olduğu mütalesinde bulunmakta ve mumaileyhin bu makamda Japon hariciye nezaretinin ananevi İngiliz dostluğuna nihayet vermede memur edileceğini ilâve etmektedir.

ALMAN — JAPON ANLAŞMASI VE İTALYA

Roma, 26 (A. A.) — Cuma gününden beri Romada bulunmakta olan Japonyanın Berlin sefiri dün akşam Berline hareket etmiştir.

İkametinin hiç bir siyasî mahiyette görüşmeye vesile teşkil etmemiş olduğuna ve bilhassa İtalyanın yakında Alman — Japon itilâfına iştirak edeceğine dair olan haberlerin doğru olmadığını temin etmektedirler.

DOKUZLAR KONFERANSI GERİ KALDI

Briksel, 26 (A. A.) — Japon - Çin itilâfını tetkik edecek olan dokuzlar konferansının 3 ikinciteşirinde toplanması bugün kat'î olarak tekkârür etmiştir.

JAPONYA TARZİYE VERDİ

Londra, 26 (A. A.) — Tokyodaki İngiliz sefiri, Japon hariciye nazırı B. Hirota'dan bir nota almıştır. Bu notada Keswick Road hâdisesi dolayısıyla tarzîye verilmekte, Japonya hükümetinin yapılmakta olan tahkikat neticesinde mesuller hakkında icab eden tedbirleri alacağı beyan ve İngiliz tebaasının uğramış olduğu zararlar için tazminat teklif olunmaktadır.

ŞİDDETLİ MUHAREBELER OLUYOR

Şanghay, 26 (A. A.) — Miaohiang mmtakasında şiddetli bir muharebe cereyan etmektedir. Her iki tarafın telefâtı yüksektir. Japon tayyareleri, mütemadiyen Çin kıtaatını bombardıman etmektedirler. Çinlilerin kazmış oldukları lâğımlar, Japonların birçok tanklarını tahrip etmiştir. Çinliler müessir surette ricat hareketini gizlemektedirler.

ÇİNLİLERİN HAREKATI

Şanghay, 26 (A. A.) — Central News ajansına göre seyyar Çin kıtaatı, Hopen eyaleti cenubundaki tepeyi istûdat etmişlerdir. Diğer taraftan Teiyuan'dan bildirildiğine göre Şansiyeye girmiş olan Japonlar, halen çekilmekte ve Çin kıtaatı, bu mmtakada büyük bir faaliyet göstermektedirler.

JAPONLAR BİR ŞEHİR ALDILAR

Şanghay, 26 (A. A.) — Çin makamı namma söz söylemeğe salâhiyettar bir zat, Japonların Taçang'ı işgal etmiş olduklarını kabul etmiştir.

Şanghay, 26 (A. A.) — Çin kıtaatı Şapey ve Kiyangou'nu tahliye etmişlerdir.

JAPONYA SONUNA KADAR GİDECEK

Tokyo, 26 (A. A.) — Harbiye nezareti namma söz söylemeğe salâhiyettar bir zat Havas ajansı muhabirine şu heyanatta bulunmuştur:

Japonya, Çindeki Japon aleyhtarî tahrikâtına bir nihayet vermek için sonuna kadar gitmeye katîyen karar vermiştir. Japon ordusu Nankin hükümeti her türlü muhalefetten vazgeçinceye kadar harbi durdurmaya Japonyanın Çin topraklarında gözü

yoktur. Fakat Japon aleyhtarî tahrikâtı durdurmak için Nankin hükümetinin alacağı tedbirlere dair yapacağı vaatlerle iktifa olunmayacaktır. Japonya askerlerini geri çekmek için bu tedbirlerin tesir görmesini bekleyecektir.

Japonya işgalin bir evvel nihayet hulmasını ister. Fakat bu işgal icap ederse on sene, yirmi sene de devam edebilir. Japon düşmanlığı ancak okullardaki terbiye sistemini değiştirmek şartıyla tedricen ortadan kalkacaktır. Japonya Çinin mülki tamamîyetini ihlâl etmek fikrinde değildir. Ancak, Nankin hükümeti, Çin — Japon teşriki mesaisini reddetmekte ısrar ederse muhtar ve hattâ müstakil hükümetler teşekkülü cereyanlarının önüne geçmek imkânsız olur.

BELÇİKA KONFERANSINA DAİR..

Tokyo, 26 (A. A.) — Kabine yarın fevkalâde bir toplantı yaparak Belçikanın davetine verilecek cevabın metnini kat'î olarak tesbit edecektir.

Şanghay 26 (Hususî) — Taçangın sukutu üzerine Japon hatları şimdi Lotyenden Nanhşyang kapılarına kadar giden ve oradan Kiangvan ve Şapeye doğru Taçangı kateden bir yarım daire şeklini almıştır.

Japon taarruzu, bütün hat boyunca ve fakat Çinlilerin anudane muhavemetlerine binaen betaatle icra edilmiştir.

Japonlar, Tachanga üç mil mesafede kâin bulunan Niochangın zapt edilmiş olduğunu haber vermektedirler.

Japonlar, bir pişdar kolunun da Nanhşiang yarım mil mesafedeki noktaya varmış olduğunu bildirmektedirler.

Japonların diğer bir kolunun Changhai — Nankin demir yolunu tutmuş olduğu ve Şapeydeki Çinlilerin etraf ile alâkalarını kesmek maksadıyla bu hattı tahribe çalışmakta oldukları söylenmektedir.

Japonlar bir adaya çıkmak istediler

Şanghay 26 (A. A.) — Takoung pao gazetesi Japon bahriyelilerinin Fukyen eyaletinde Amoy yakınında ki Kingmen adasına çıkmak teşebbüsünde bulunmuş olduklarını, fakat, yirmi dakika süren bir muharebeden sonra tardedildiklerini yazmaktadır. Bir tayare gemisi ile iki kruvazör, üç torpido ve Japon kıtaatının bulunduğu bir nakliye gemisi Amoy limanını açıklarında çemirlemiştir.

Tokyo 26 (A. A.) — Tebliğ:

Şanghay cephesinde Kayngvan çen — Taçang çen mmtakasında Japon taarruzu, 25 ilkteşrin tarihinde, müsait bir surette devam etmiştir. Bütün gün devam eden çok şiddetli muharebelerden sonra Japon kıtaatı, düşmanı püskürtmüşler ve 25 ilkteşrin gecesi bu mmtakadaki ileri hatlarını Kiangvan çen yakınında bulunan yarış meydanından başlayarak evvelâ bu şehrin şimalinden ve müteakiben Tchangchena bir kaç yüz metre mesafeden geçerek Manhsian çeninin 2 buçuk kilometre şimali şarkisinde kâin bir noktada nihayet bulunan bir cepheye nakletmişlerdir.

Taarruza iştirak etmiş olan Japon tayyare filoları, aynı gün ricat halinde bulunan Çin kıtaatını bombardıman etmişler ve mühim zayiata uğratmışlardır.

Çinlilerin mukabil taarruzu

Şanghay 26 (A. A.) — İyi malûmat almakta olan bir Çin menbâdan teyid edildiğine göre Japon kıtaatı, geceleyin Çin cephesini yarmağa muvaffak olmuşlarsa da, Çinliler, fevri vakti mukabil taarruza geçerek sa

Yunan Başvekili

Ankara seyahatini Krala ve Nazırlar meclisine anlattı

Atina 26 (Hususî) — Başvekil Metaksas dün kral tarafından kabul edilerek Ankaraya yaptığı ziyaretin intibalarını ve Türkiye Cumhuriyeti Atatürkle aralarında cereyan eden mükâlemeyi krala anlatmıştır.

B. Metaksas saraydan döndükten sonra içtima eden nazırlar meclisine de Ankara ziyareti tafsilâtını izah tamıştır.

Yunan kralının seyahati

Atina 26 (Hususî) — Kral Roma, Paris, ve Londra seyahatine aynı 29 unda başlayacaktır. Kral Pireden deniz tarikiyle Brendiziye, oradan da Roma, Paris ve Londraya gidecek ve birinci kânunun başında buraya dönmüş olacaktır.

Kralın bu seyahati gayri resmî olmakla beraber uğrayacağı memleketlerde hükümet reisleriyle görüşeceği anlaşılmaktadır.

General Metaksasın telgrafı

(Üstyanı İnci sayıfada)

İnsanımıza, dost ve mütefik Türk hükümetine ve Türk milletine unutulmaz hüsnü kabullerinden dolayı bir kere daha teşekkür etmek isterim.

Ekselâns reisicumhur nezdinde, gösterdiği bütün lütfekârlıklara karşı en vefakâr hissiyatıma ve derin şükranıma terceman olmanızı dilerim.

Türk milletinin şahsında Elen milletine gönderdiği kardeş selâmını Elen milletine bildireceğim.

Bayan Bayara, refikamın halisane selâmlarını ve benim derin hürmetlerimi bildirmenizi en samimî ve en kalbî selâmlarımı kabul buyurmanızı rica ederim.

METAKSAS Başvekil

Başvekil Atina

Ekselânsınızın göndermek lütunda buldukları nazik mesajlardan ziyadesiyle mütebahsis olarak, en hararetili teşekkürlerimin kabulünü rica ederim.

Bütün Türk milleti, muhterem şahsiyetinizle bu derece asil bir surette temsil edilen dost ve kardeş millete karşı samimî ve kalbî dostluğunu göstermekle memnun olmuştur.

Nazik sözlerinizi kendilerine derhal bildirdiğim Bay reisicumhur, ekselânsınıza teşekkürlerini bildirmeye ve sizinle tanışmakla ve görüşmekle hassaten memnun kaldıklarını bir kere daha söylemeğe beni memur etmiştir.

Aziz dostum ve muhterem başvekil.

Refikam ve ben, derin minnettarlığımızla beraber, en halisane selâmlarımızı ve hürmetlerimizi Bayan Metaksasa bildirmenizi sizden rica ederiz.

Bay başvekil, çok dostane vefakârlığın itimat buyurmanızı istirham eylerim.

Celâl Bayar

Yugoslavyadan tethişçiler

Belgrad, 26 (A. A.) — Avala ajansı tebliğ ediyor:

Bundan birkaç gün evvel dört kişiden mürekkep tedhişçi grubu Lubliana'da tevkif edilmişti. Bunların ikametgâhlarında yapılan taharriyat 30 rovelver ve iki fişek bulunmuştur.

Bugrupun bazı azasının diğer bir takım gruplarla münasebetleri olup olmadığını meydana çıkarmak için tah

Cumhuriyet bayramı arifesinde Yeni Ankara istasyonu açılıyor

Gençliğin Atatürke ve Cumhuriyete and töreni yarın, parâşkulesinin açılma töreni Cumartesi günü yapılacak

Bayram programı hazırlandı

Ankara, (Hususî muhabirimizden) — Ankarada inşa edilen büyük istasyonun açılma merasimi perşembe günü saat on beşte, parâşkulesinin açılma merasimi de cumartesi günü saat on altıda yapılacaktır. Her türlü hazırlıklar ikmal edilmiştir. Bütün şehir halkı ve mektepler törende hazır bulunacaklardır.

Gençliğin Atatürke Ve Cumhuriyete Andı

Ankara, (Hususî muhabirimizden) — 28 Birinciteşirin perşembe günü Ankaraya gelen izcilerin de iştirakile şehrimizde büyük bir gençlik gösterisi yapılacaktır. Bunun için bütün izciler Halkevi önünde meydana toplanacak ve saat on üçte büyük bir yürüyüş kolu halinde buradan hareketle Ulus meydanına geleceklerdir.

Burada gençler Zafer âbidesine çelenk koyacaklar, Atatürke ve Cumhuriyete ebedî bağlılık andı içeceklerdir. Alay bundan sonra Bankalar caddesinden Yenişehir gidecek, Orduevi önündeki Atatürk heykeline ve Emniyet Âbidesine çelenkler koyacaklardır.

Merasim Programı Hazırlandı
Ankara, 26 (Telefonla) — Cumhuriyet bayramında Ankarada yapılacak merasim ve tezahüratın programı tesbit olunmuştur.

Programa göre, 21 ilkteşrin cuma günü Cumhuriyet yükü?u b Programına göre, 29 ilkteşrin cuma günü Cumhuriyetimiz Atatürk, saat 13 de Büyük Millet Meclisini şerefliendirecek ve kordiplomatige mensup zevatın tebriklerini kabul edeceklerdir.

Bundan sonra Büyük Önder, geçitresmi sahasına giderek makamlarını alacaklardır.

Ankara Valisi B. Nevzat Tandoğan bütün Ankara halkını geçitresminde hazır bulunmağa davet etmiştir.

Geçitresmine saat 15 de başlanılacaktır.

Atatürkün nutku bekleniyor

(Üstyanı I ncide)

Geçen seneki tarihî nutuklarında işaret buyurdıkları büyük memleket davalarını muvaffakiyetle neticelendiren Büyük Millet Meclisinin Cumhuriyetimizden 1938 yılı için de mühim direktifler alacağı anlaşılmaktadır.

1938 cumhuriyet yılında memlekette başarılabilecek büyük davaların Atatürkün nutuklarında işaret oluncaya ve bunların Celâl Bayar kabinesinin mesai programına da esas olacağı zannedilmektedir.

Ziraat vekilliği

Bay Celâl Bayarın teşkil ettiği yeni kabine de ziraat vekilliği iktisat ve kâletine geçmiş olan Şakir Kesebir tarafından vekâleten idare edilmektedir; Cumhuriyetlişi genel kâtibî Hasan Rıza Soyakın münhal bulunması mebusluklardan birine seçilerek Ziraat vekâletine tayin edileceği söylenmektedir.

Doktor Refik Saydam

Ankara 26 (A. A.) — İsmet İnönü kabinesinde Sıhhiye vekili bulunan Refik Soydan, ahvali sıhhiyesinin uzun müddet istirahat ve tedaviye muhtaç olması hasebiyle yeni teşekkül eden yeni kabinede vazife al

Akşam, bundan 14 sene 29 ilkteşrinde Cumhuriyetin bulunduğu saat olan 20,30 da alaylar atılacak ve gece fener alayı tertip edilecektir.

Aynı gece sergi önünde Cumhuriyet Balosu verilecek, Orduevi de ve Halkevinde de balolar toplanacaktır.

30 ilkteşrin cumartesi günü heyet Cebecideki şehitliğe giderek bir ihtifal yapılacaktır. Aynı gün şehirde mühim futbol ve güreş maçları olacak, Ankara köylerinde de vilâyetçe yaptırılan mekteplerin açılış merasimi yapılacaktır.

Belgrad radyosunda bayramın

Ankara 26 (A. A.) — Cumhuriyetin 14 üncü yıldönümü münasabıyla Belgrad radyosunda 29 ilkteşrin evvel günü Ankara saatiyle 14 saat ve gece saat 21 de Mehmet man Paşic tarafından Türkçe Sırpça bir konferans verilecektir.

Yeni açılacak hatlarımız

Ankara, 26 (Telefonla) — Devlet bekir — Cizre hattının temelatın tasarrufunu ve Sivas — Erzurum hatlarımızındaki Divriği istasyonunun teminatı meye açılma törenini yapmak üzere Nafia Vekilimiz B. Ali Çetinkaya davetlilerden mürekkep bir komite soneşrinin ilk haftasında mekteplere hallere gideceklerdir.

Vastasız vergilerin birleştirilmesi

Ankara, 26 (Telefonla) — Vastasız vergi kanunlarının birleştirilmesi için Maliye Vekâleti tetkik bürosu projeyi hazırlamıştır. Bu projeyi görüşmek maksadiyle Varidat Müdürünün başkanlığında bir komisyon teşkil edilmiştir.

Bu komisyona Maliye ve İktisat mensupları dahildirler. Komisyon Cumhuriyet bayramından sonra faaliyetine devam edecektir.

Sorgu hakimliği imtihanı

Ankara, 26 (Telefonla) — Adalet meslek mektebi mustantik şubesi imtihanı ve evvelce imtihanla sorgu hakim muavini olanlar Ankara Hukuk fakültesi profesörleri tarafından yapılacak aym ilk haftasında imtihan edilerek terfi hakkı kazanacaklardır. sorgu hâkimi olacaklardır.

Celâl Bayar Kabinesi

(Üstyanı İnci sayıfada)

ameli bakımdan telâkkideki imtihan betli kararları, insani ve memleket bünyesi tanımak ve idare etmekte teki seri ve emin intikali için Şefin yüksek teveccüh ve vâkıfından besleyen gazide vasıflarını dandır ve bu vasıflar, ona İsnönü kabinesinin, vekil olarak husulüne mesaisini teşrik muvaffakiyeti şimdi de başvekil olarak ve tecrübelerden ebmekteki müstesna kabiliyeti dikkati sayesinde devam ve inkişaf halinde temin edecektir. Bu saf halinde temin edecektir. Bu mit ve temennide bütün memleketin beraber olduğunda şüphe yoktur.

Yeni hükümetin programına lince: Bunu Büyük Önder Atatürkün birkaç gün sonra Büyük Millet Meclisini açarken şerefli nutku ile vereceği direktifler Celâl Bayarın Mecliste yapacağı beyanatta aramak tabiidir.

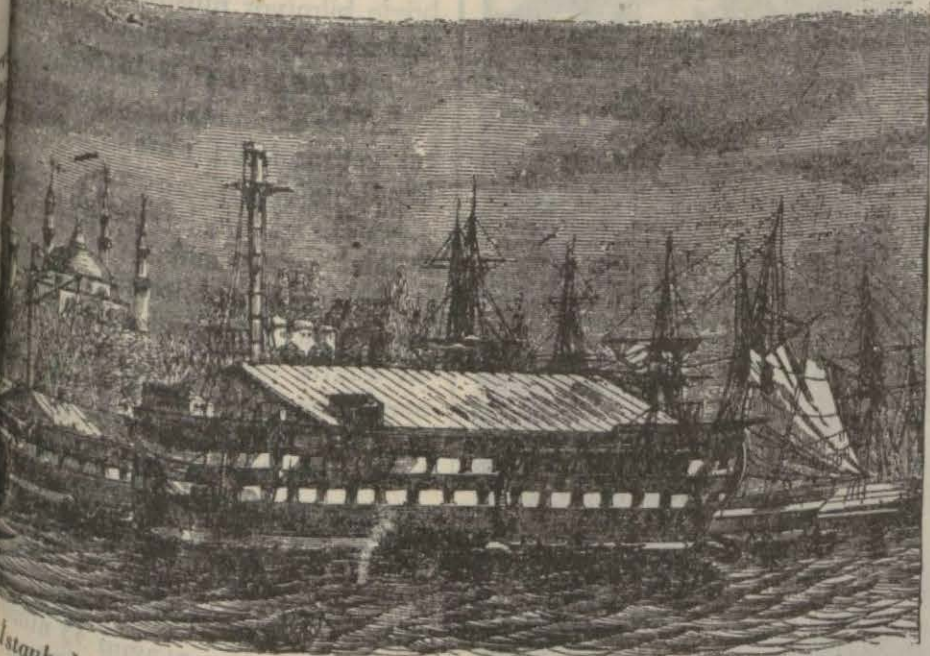
SIVASTOPOL

önünde...

Yazan: Niyazi Ahmed

"Tercüme ve İktibas hakkı mahfuzdur."

Rusyayı tel'in

İngilizlere hariciye nazırı ateş püskürüyordu
Fakat İngilizler bunu da kâfi görmüyorlardı

Lümbula yaralı getiren ve Tophane

önlere duran bir hasta gemisi.

sevk edilip bombardıman edilsin!

Emrini verdi.

Bu, İngiliz donanması için güç bir iş olmadı. Birkaç saat sonra müthiş bir top atışı Hango limanını altüst etmişti.

İngiltere Kraliçesi hâdiseden son derece müessir oldu ve kumandanına bundan sonra karşılamak Rus donanması ile bayrakla mükâleme yapılmamasını bildirdi.

İngiliz gazeteleri hep bir ağızdan Rusların bu hareketlerini tel'in etmeğe başladılar. İngiltere parlamento-sunda hariciye vekilinden izahat istendi. Hariciye vekili şunları söyledi:

— İnsan sıfatını taşıyanlar indinde Rusların bu hareketinden fena ve alçak şey olamaz. Muharip olduğumuz için bu madde hakkında Danimarka devleti yanında bulunan elçimiz vasıtasıyla Rusya devletinden, tarziye istiyeceğiz. Vermediği takdirde bütün insaniyete bu yüz kızartıcı hâdiselerini ilân edeceğiz.

İngiltere efkârnumunisi hariciye nazırımın bu şekildeki beyanatı ile tatmin edilememiştir. Burada ismini tesbit edemediğimiz vekiller heyetinden biri aynen şöyle demişti:

— Rusların bu vahşi hareketlerini bütün devlet ve hükümet idarelerini ilân ederek hepsinden birer protesto alalım. Hiç bir devlet ve hükümet Rusyaya hak vermiyeceğinden bunu kolayca alabiliriz. Bu kâğıtları Rusya imparatoruna gönderir ve medeni insanlığın ne demek olduğunu kendisine öğretiriz."

(Arkası var.)

KISA HABERLER

* Ortaköy Fukaraperver cemiyeti, her sene olduğu gibi bu seneki Cumhuriyet bayramında da Ortaköy ilkokullarında, anasız, babasız elli yoksul yavruyu baştan ayağa kadar giyindirecektir.

* Üniversite rektörlüğü Gureba hastanesinde de tıp fakültesi talebesinin harici has-sinde de tıp fakültesi talebeleri için bir anfi-yatlıklar derslerini takipleri için bir anfi-yatlıklar başlamak üzere. Çok büyük ola-tırmağa başlamak üzere. Çok büyük ola-tırmağa başlamak üzere. Çok büyük ola-tırmağa başlamak üzere.

* Son gelen bir emir mucibince Üniversite yıllık askeri ders ve talmimlerin üçte biri, te yıllık askeri ders ve talmimlerin üçte biri, te yıllık askeri ders ve talmimlerin üçte biri, te yıllık askeri ders ve talmimlerin üçte biri.

* Mimar Sinan'ın şaheseri Süleymaniye'nin kubbesi evvelce Avrupalı mimarlar tarafından temir edilmiş ve Avrupa mabedlerine benzer nakışlar yapılmıştır. Binanın hususiyetini bozabilecek nakışlar şimdiki yıkılmaktadır. Yerine zanaat nakışları yapılmaktadır.

* Tayyaresile Romanyadan şehrimize gelen jenin hazırlanması başlanmıştır. Projeve göre buradan geçen tramvay hatları da de-ğiştirilerek istikabetele uzatılacaktır.

BORSAL

26 12 - 937

Hizmetlerinde yıldız işaretli olanlar, bize riade muamele görülmüştür. Kapanma saat 12 de kapanış satış fiyatlarıdır

PARALAR

* Sterlin	63, -	* Pezeta	-
* Dolar	127 -	* Mark	29 -
* Frank	88 -	* Zloti	22 50 -
* Lire	105 -	* Pengo	25 -
* Belçika Fr.	64 -	* Ley	14 -
* Drahmi	23 -	* Dinar	52 -
* İsviçre Fr	580 -	* Yen	-
* Leva	23 -	* Kron İsveç	32 -
* Florin	70 -	* Altın	1070 -
* Kron Çek.	84 -	* Banknot	264 -
* Şilin Avus.	23 -		

ÇEKLER

* Londra	627 -	* Viyana	4 1866
* Newyork	0,7880	* Madrid	12 60
* Paris	23 61	* Berlin	1,9630
* Milano	15 0032	* Vargovç	4 18
* Brüksel	4 68	* Budapeşte	3,987
* Atina	7 161	* Bükreş	107 1770
* Cenevre	3,4260	* Belgrad	34,47
* Sofya	63 795	* Yokohama	2,71
* Amsterdam	1,4280	* Moskova	20,295
* Prag	22,5566	* Stockholm	3,0933

EŞHAM

İş Bankası	9 80	* Şir. Hayriye	-
Anadolu	2980	* Çimento	11 50
Rejl	1 60	Merkez Bank	98 23

stikrazlar

* 1933 T.Hor	-	* Elektrik	-
* .. I	13 80	* Tramvay	-
* .. II	13 523	* Rıhtım	-
* .. III	13 40	* Anadolu I	40 20
* Erzurum İstik	-	* Anadolu II	40 20
* S. Erzurum	-	* Anadolu III	40 20
* İstik.Dahib	99	* Müessil A	39 40

Zahire Borsası

26-10-937

Buğday yumuşak	Kr. Pa.	Kr. Pa.
Buğday sert	6 8	6 23
Arpa yemlik	5 30	-
Arpa Anadolu	4 15	-
Bakla	4 6	4 9
Çavdar	4 7	-
Mısır sarı	4 25	4 32,5
İç fındık	4 3	4 10
Keçi kılı	37 20	-
Tiftik mal	52 9	-
Yapak Anadolu	132 20	-
	57 20	-

GELEN GİDEN

Buğday	469	Ton	İç ceviz	5	"
Arpa	181	"	Razmol	452	Ton
Un	90	"	Tiftik	37,3/4	"
Fasulye	225	"	K. fındık	10,1/4	"
Mısır	90	"	Susam	19,1/2	"
K. tohumu	35	"	İç fındık	10,1/4	"
Kuşyemi	65	"	K. tohumu	15	"
K. Fındık	13	"	Kuşyemi	20	"
Yapak	6,1/2	"			

Fransız Tiyatrosu

Saat 20.30 da:
INTIKAM MAÇI
3 perde. Yazan: P. Veber ve A. Heuze
Pazar günleri 15.30 da Matine
ÇOCUK TIYATROSU
Cumartesi, Çarşamba saat 14 te La Fon
Ten Baba. Yazan: Ekrem Reşit. Müzik: Cemal Reşit.

ERTUĞRUL SADI TEK

AKSARAYDA bu gece
saat 20,30 da
KAYNANA
Vodvil 3 perde
Giriş 20 — 30 kuruş.
Her tarafa tramvay

"Haber," "Cumhuriyet," davasında son safha

"Haber," gazetesinin iki hususi haberini almış olması dolayısıyla "Cumhuriyet," gazetesi aleyhine açtığı davaya, dün de Üçüncü Ceza Mahkemesinde bakılmıştır.

Davada şahit vaziyetinde bulunan, "Haber," muharriri Hikmet Münir ve Nizamuddin Nazif ile "Cumhuriyet," muharriri Şamli ve "Haber," fotoğrafçısı Ali ile "Son Posta," fotoğrafçısı Cemal, yüzleştirilmiştir.

Neticede "Cumhuriyet," gazetesinin vekili, Hikmet Münir'in Şamli ile havadis alıp vermek hususunda teallük eden ve fakat başka bir meseleye aid olan bir notunu mahkemeye ibraz etmek işinin henüz tamamlanmamış olduğunu söyledi.

Mahkeme, noterden gelmek üzere bulunan bu notu tetkik etmek için muhakemeyi Teşrinisaninin birinci gününe bıraktı.

PETROL

Mürefte de yeni kuyular açıldı, sondaj veri Hermise götürüldü

Ankara (Hususi) — Son günler de petrol aramalarına süratle devam edilmektedir. Mürefte'de yeniden kuyular açılmış olup sondaj ve kuyuların mecmuu 868 metreyi bulmuştur. Mardin Basbirimindeki sondaj yeri Hermise nakledilmiş 1250 ton sikletinde olan sondaj malzemesi de 75 kilometredeki aynı mesafeye getirilmiştir. Gayet basit olarak telâki edilen yolsuzluğa rağmen icrası büyük yük bir muvaffakiyet sayılmaktadır.

Bu arada beheri 5,5 ton sikletinde ki tek parçalar da nakledilmiştir.

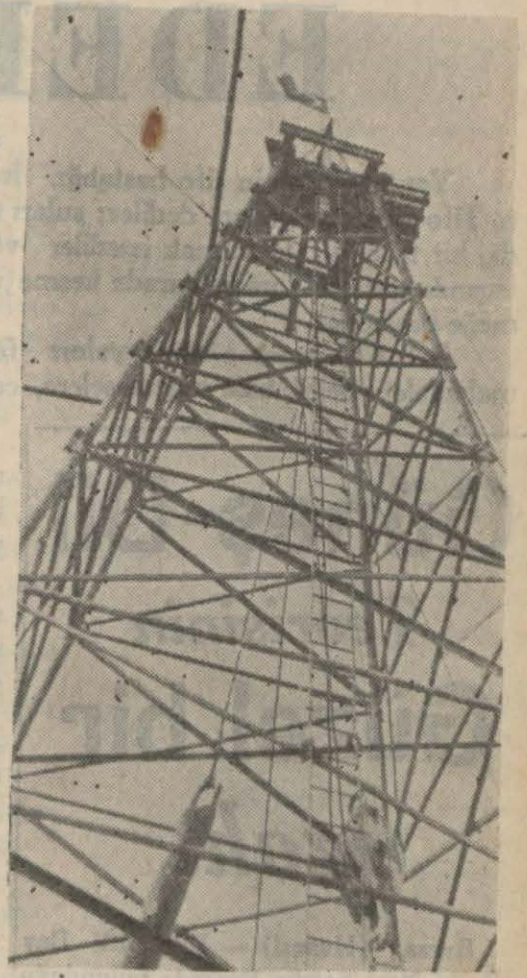
Yapılan sondaj neticesi Eylül'de sonunda 650 metreyi bulmuştur. 630 uncu metresinde Basbirimdeki petrol ihtiva eden araziye rastlanmıştır.

Bundan başka muhtelif yerlerde jeofizik etüdler devam etmektedir.

Diğer taraftan Van civarında Kur zot da 105 metrelik bir galeri yapılmış; buradan da mazot elde edilmeğe başlanmıştır.

Keşfedilen Divrik kömür madeninin de 15 milyon ton cevher mevcut olduğu tahmin edilmektedir.

Kütahyadaki Seyit Ömer Linyit havzasında da enstitünün faaliyeti muntazaman inkişaf etmektedir. Ummi olarak maden istihsalâtı bu yıl diğer yıllardan çok daha fazladır.

Mürefte'de petrol sondaj kulesi

Susam ihracatımız Her sene daha fazla artıyor? ihracatı dahada fazlalaştırabiliriz

Amerikanın "Plâte," ve Çin'in "Cenkta," mmtakalarında susam zeri yatı bu yıl mebzul olmuş, bu yüzden Avrupa piyasalarının bir çoklarında susam fiyatları nazarı dik kati celbedecek derecede düşmüştür.

Bu saydığımız iki memleketten sonra dünyada en fazla susam yetiştiren memleket biz sayılmaktayız, bizde de bu yıl mahsul bereketli olmuştur, fakat fiyat geçen yıla nazaran düşmemiş hatta az miktarda da artmıştır.

Buna sebep Türk susamlarının kaliteli itibarile diğer memleketlerden çok daha üstün olmasıdır.

Fazla olarak diğer memleket mahsulleri arasında 10 kuruş gibi mühim bir fiyat farkı da vardır. Bu susamlarımızın yüzde elli derecede diğerlerine faik olduğunu aşikâr bir surette göstermektedir.

Memleketimizde başta Antalya olmak üzere cenup vilâyetlerimizin hepsinde Fenike, Fethiye, Aydın, Taşucu, Mersin ve Adana mmtakalarında mebzul susam yetiştirilmekte dir. Bundan başka Trakya'da, Karacabeyde ve Marmara kıyılarında da külliyyetli miktarda yetiştirilmektedir.

Bunların içinde bilhassa Antalya susamları ihtiva ettikleri yağ itibarile birinci derecede sayılmaktadır.

Diğer taraftan memleketimizde susam yağı istihsalâtının nebatî yağ imalâtı ile çok yakın bir alakası vardır.

Zeytin mahsulünün kıt olduğu senelerde zeytin yağ tasiir fabrikalarının azalan istihsalâtı, susamlarımızdan bazan telâfi edilmektedir.

Şehrimizde dört büyük yağ fabrikadan istihsal olunan susam yağları ile sı vardır. Burada pamuk çekirdeği yağı fındık, tütün ve az miktarda aydın ve bazı istihsal edilmektedir.

Susam yağları en çok hamur işleri için kullanıldığı gibi, belediye almış olan bir karar neticesinde zeytin yağları da yüzde yirmi nisbetinde karıştırılmaktadır.

Susam ihracatı bugünkü vaziyete göre her yıl daha fazla artacaktır. Şimdiki halde alıcılarımız Almanya, İtalya, Rusya, Polonya, Avusturya ve Macaristandır.

Bazı alâkadarların söylediğine göre; Türk ihracat malları arasında susam en iyi bir derece almağa namettir. Ancak diğer ihracat maddelerimizde olduğu gibi bu maddemizi standardize etmek, muayyen tartılı çuvallarda ve diğer ecnebi mevaddan ayrılmış bir şekilde satmak icabet mektedir.

Susamlarımızda standardize tatbik edildiği takdirde memlekete mühim bir gelir kaynağı temin edilmeyecektir.

Mektep kitapları

Bu ay 535 bin kitap satışa çıkarıldı

meselesi Cumhuriyet bayramından sonra tamamiyle sona ermiş olacaktır.

Evvelce de yazdığımız gibi bütün okul talebeleri bu ayın sonuna kadar istedikleri kitapları her yerde bulabileceklerdir.

Devlet matbasının geceli gündüzlü çalışmaları sayesinde bugün her derse ait kitap basılmış bulunmaktadır.

Bugün piyasaya çıkmamış üç cins kitap vardır. Bunlar lise birinci sınıfın cebir, hendese ve biyolojisi dir. Bu kitaplar da 29 teşrinievvel den sonra hazırlanmış bulunacaktır.

Bu ay içinde 7 yeni kitap satışa çıkmıştır. Bunlar orta okulların 3 üncü sınıfına ait cebir, hendese, kimya; 2 inci sınıfına ait fizik, birinci sınıfın tabii ilimleri, lise birinci sınıfın fiziği yeni olarak basılmıştır.

Mevcutları az olarak ve yine bu ay içinde basılan kitaplar şunlardır: Orta okul tarihleri, hendese ve okuma kitapları.

Bu ay içinde basılıp ta satışa çıkarılan kitapların sayısı 535 bindir. Bu hesaba nazaran yarım milyon kitap basılmıştır.

Taşra şubelerine sevkiyat devam etmektedir.

Bir müddetenberi şehrimizde bulunup kitap işleriyle meşgul olan kütür bakanlığı neşriyat işleri direktörü Bay Faik Rüştü bu akşam Ankara'ya gidecektir.

Belediyenin Mikroplu Sulardan Bizi Kurtarmasına YARDIM EDELİM!

Yaz mevsiminin tifo hastalığı, İstanbulda bir su meselesi çıkarmıştır. Tifo sulardan geliyor dediler; suları ıslah etmek hemen mümkün olmasa da, bir tasnife tabi tutmak istediler ve Kırkçeşme suyunu tehlikeli suların başında görerek, orada burada kesme ve yerine temiz Terkos suyu vermeğe başladılar.

Fakat Kırkçeşme suyu, yalnız fakir halkın kesif bir halde bulunduğu mahallelere değil, bazı müesseselere, camilere hatta evlere kadar girmiştir.

Belediye şimdi, mahzurlu Kırkçeşme suyunu, ıslah edip gerçekten içilebilir bir hale getirinceye kadar her yerden kesmeği düşünüyor.

Bunun yerine elbette ki, sıhhi bir su tedarik edilecektir. Ama nasıl bir şartla?... Görünüşe bakılırsa bedava değil...

Gelelim Kırkçeşme suyu kesilen müesseselere... Basta "Vakıflar idaresi", olmak üzere Belediyeye itiraz ediyorlar.

Kırkçeşme suyunun kesilmesi dolayısıyla faaliyetlerini tatile mecbur kalacaklarını söylüyorlar. Hele "Vakıflar idaresi", Kırkçeşme suyu kesilirse, belediye aleyhine dava açacağını ilân ediyor.

Anlaşıldığına göre belediye Kırkçeşme suyunu kesecektir. Lâkin diğer müesseselerin bu yüzden hırslanmasın, belediye aleyhine davalar açmasına lüzum var mı ya?

Ortadan şehir halkının sıhhatini alâkadar eden bir vaziyet mevcuttur. Ve bu vaziyetin, halkın sıhhati lehine hal olunması lâzımdır. Nihayet biz, birbirimizin yabancıları değiliz. Ne diye davalara girişelim, ne için atılmış olan pek isabetli bir adının önüne barikat kuruyormuş gibi olalım?..

Şimdiki halde mazarratlı sular tahir edilmiş bulunuyor. O sularla mücadeleye geçildi.

İlk alman tedbir, mazarratlı sularla halkın irtibatını kesmektir. Yarın ıslah etmek yoluna gidileceği muhakkaktır... Bizce bu meselede belediye aleyhine dava açmak şöyle dursun, onunla el birliği yapmak, hatta bu yolda fedakârlık gösterebilmek lâzımdır.

Nihayet berbat sular yüzünden geçen sene içinde verdiğimiz kurbanların sayısı malûmumuzdur.

Güneş-Dil Teorisinin Güzel bir izahı

Bursa, (Hususi) — Edremitli Bay Ruhi Naci Sağdıç Bursada bulunduğu sırada dil bayramı dolayısıyla kendisinin den bir konferans vermesi istenmiştir. Dil ve edebiyat mevzuu üzerinde Anadolu'nun sessiz vuküflerinden biri olan Ruhi Naci bu fırsatla Güneş — Dil Teorisini hemen herkesin anlayabileceği bir basitlikle izah eden bir konferans vermiş, pek beğenilmiştir.

Ruhi Naci'nin bu konferansından okuyucularımıza bir hulâsa arz etmeyi pek faydalı buluyorum. Konferansı demiştir ki:

"Şu yirminci asrın inkılapta tarih bilgilerin de olduğu gibi (İnsaniyat ilmi) Alemde dahi gerekli bir inkişafa şahit olmaktayız. İnsan dünyasında gelip geçen ve bugün tarihin si nesinde gömülü olan medeniyetlerin ilk kaynağının Türkler olduğu artık, gün gibi, meydana çıkmış bir hakıktır. Dil, ki medeniyetin yani içtimai varlığın en esaslı, en şüphesiz bir unsurudur; bunda da yine (Türk dili) nin beşeri dillerin kökü, esaslı olduğu tahakkuk etmektedir.

Evet.. dilimizin hususiyetleri ve ana vasıfları seçildikten sonra Atatürk inkılap ve İrfan mektebinin (Güneş Dil teorisi) cihanın tıfır irfanına doğdu. Şimdi teorinin anahattını da kısaca görelim.

Müsbet bilgiler tabiat tetkiklerinden çıkan doğru kanaatlerdir. Şu halde sağlam bir neticeye varmak için insan fizyolojisini, insan psikolojisini, insan sosyolojisini tetkik etmek lâzımdır. İnsanın fizyolojik ses cihazı dördü kalm, dördü ince olmak üzere sekiz türlü ses çıkarabilir. Şunlar:

Kalın — A, O, U, I
İnce — E, Ö, Ü, İ

İşte bu sesler sözün, kelimenin esas unsurlarıdır, yani konuşmada asıl olan sesler, yazı o seslerin işaretidir, notasıdır. Binaenaleyh bu bapta evvelâ tetkik mevzuu olan şey ses meselesidir.

İşte bu sekiz çeşit sesler mücerret bir haldedir, bağıntısızdır. Kararsızdır. Bu seslerin bağlanıp kararlaştırılması suretiyle bir tam hece teşekkül etmekte olup bunları yazı işaretleriyle göstermek lâzımdır.. sesli harflere vokal, sessiz harflere konson denildiğine göre evvelâ vokal, sonra konson yazılır. Şöyle: (K. V.)

Bu düstur konuşma sesinin yani hecenin ilk ve değişmez düsturudur. İlk insanlar böyle tek hecelerle konuşmakta idiler. İstidat ve ihtiyaç arttıkça yanyana gelen müteaddid hecelerle mürekkep sesli kelimeler teşkil edilmiştir. Bu mürekkep kelimelerin yani müteaddid hece seslerinin birbirine yamaşma ve kaynaşmasında işe (zevik) dediğimiz amellî mantık karışmasıyla bazı hecelerin vokalleri veya konsonları düşmüştür.

Şimdi elimize bir mürekkep sesli kelime geçti mi onun aslı ve hakikî unsurlarını bulmak için düşün vokalleri veya konsonları yerine koymak ve o kelimenin etimolojisini meydana çıkarmak lâzımdır. Bunun için de her hecenin önce vokal, sonra konsondan teşekkül ettiğini yani esas düsturu unutmamak icap eder.

Gelelim ilk insanın psikolojik idrak kabiliyetine: Biziyoruz ki insan zekâsı, kendini iradeye şayan haricî âlemi tanımakla teşekkül eder. İlk insan da az çok muttarrif bir fasıda ile görünen ve kaybolan güneşin azametli, dehşetli karşısında hayret ve minnet hisleri duyuyordu ve fizyolojik kabiliyetinin birinci ve en basit sesini ona karşı kullanmış, (Ağ) demiştir. İşte bu tek heceli ilk ses güneşin emniyet, hararet ve hayat menbar olan güneşin ilk adıdır. Artık diğer şeyler o merkezî malûme nisbet edilerek tanıdığı gibi mücerret mefhumlar dahi hep güneşe kıyas tariki (Sontu: sa. 10 sü 4).

Uçuşa Devam Ediyoruz

Hava cephesinde beş kahraman kaybettik; fakat cephe boşalmadı ve boşalmıyacaktır

"Türkkuşu gençleri kazaya kurban giden arkadaşlarının acılarını içlerinde taşıyarak Türk havacılığına inanlarını mesleklerine karşı besledikleri bağlılıklarını bir an için bile kaybetmemişler, uçuş ve atlayış talimlerine devam etmişlerdir."

Ankara ufkuna akşamın alaca karanlığında gece değil, beş gencin cesedi indi. Gecenin muazzam ve muhteşem sükkütunu, beş gencin, göklerdeki harbin eserini taşıyan hurda-haş iskeletleri fırtınaya tutulmuş bir deniz haline koydu. Göklere avuçlarını açarak iyiliği ve şifayı

oradan bekleyen insanların ellerine gökten kan ve ceset parçalarının bir yağmur sür'atle akivermesi ölümü heybetlendirdi, ölümü herkes yanında ayakta duruyor, penceresinden bakıyor sandı. Ve genç ölü çehreleri gecenin sonsuz ve kademesiz ufuklarında sürünüp durdu.

"Niçin fazla hüzün duyuyoruz? — Çünkü insanız. Hayatın zevkini dudaklarımızda taşıyoruz. Fakat, insan mukadderatının "Fetih" ankasının arkasında kanat salladığını nasıl inkâr edebiliriz. Hüzün, ıstırap, ölüm, ebedi

ayrılıklar muvaffakiyet ankasının arkasından koymayı menedemiştir.

İnsanla tabiatın ebedî harbi karamada, suda, havada aynı tempo ile devam ediyor.

"Muvaffakiyet" in sırrına ermek muvaffakiyeti "feth" etmek her zaman yiğitin, âşığın harcıdır.

Pervanesiz aşk, ölümsüz yiğitlik ıstırapsız muvaffakiyet nerede görülmüştür?

"— Yanmıyacağız!

"— Ölmeyeceğiz!

"— İstırap çekmeyeceğiz!

Fakat:

"— Seveceğiz!

"— Yiğit olacağız!

"— Muvaffak olacağız!

Diye nasıl söyleyebiliriz.

Tabiatın ebedî cidali devam ediyor. Ve biz fetih yollarındayız. Havaları fethedeceğiz.

Rüzgâr, fırtına, ve havadan gelen her manıayı Afyonda telörgüsüne basarak aşan insan gibi aşı-

Mecmualar arasında

Hukukî bilgiler mecmuası

Son sayısında (üç renkli kedi) davasını tetkik ve müdale eden bir yazı var. Yazının son szlerini adliye işlerimiz bakımından bir kere de beraber okuyalım:

"Ticaret davalarının ruhu sür'attir. İstanbul mahkemeleri celselere üç aylık ara verecek kadar işe boğulmuş bulunuyorlar. Temyiz ticaret mahkemesine giden dosyaların bir sene geçmeden geldiğini görmeyoruz. En ciddi ticaret davaları bu durumda iken olmaları işlerin kıymetli hâkimlerimizi uzun, derin, işgal etmesini teessürle gördüğümüz içindir ki şu satırları karalayorum.

Mahkemelerimizin işi az, vakti çok olsaydı, bu mevzuun münakaşeye değeri kalmazdı. Bir ihkâm gecikmesi hakkın can çekişmesi demektir. Çok defa yıllar geçtikten sonra (Haklısın) hükümünü alarak davayı kazanıyoruz; fakat karşımızda para alınacak kimse bulunmuyoruz..

* * *

İstanbul serirya'

Birinciteşrin sayısı çıktı. Mutad zenginliği yalnız hekimleri değil herkesi alâka ile okumaya davet ediyor. (Heroin salgını ile nasıl mücadele ettik?) başlığı ile üstad Mazhar Osman'ın Pa-

ris'te beynelmilel ikinci akıl hızıssıhhası konferansında yaptığı bir tebliğden şu satırları alıyoruz:

"Mektep çocukları, sokak çocukları ebeveyninin haberi olmadan daha sekiz on yaşında gizli sigaraya nasıl alışıyorlarsa gençler de heroine öyle alışıyorlar. Hem sigara gibi kokusu, dumanı vesairesi olmadığı için kimse de farkına varmıyor. Onun için bugünün ebeveyni mektebe ve işe gönderdikleri gencin otomobil kazasına uğrayacağından, yahut intanı bir hastalık kapacağından daha ziyade bu gibi stüpefanlara alışmak şanslı olduğundan korkmalı, müteyakkız bulunmalıdır..

Biraz GÜLELİM

Senede yedigün var

Öğretmen — Senede kaç gündür oğlum?

Talebe — Yedi gün bay öğretilmiştir.

Öğretmen — Hafta demiyorsun oğlum, senede kaç gün var?

Talebe — Anlıyorum... Yedi gün var. Pazar, pazartesi, salı, çarşamba, perşembe, cuma, cumartesi...

Öğretmen — Senede böyle bilmiyor musunuz? Senede böyle bilmeyenler de vardır.

de bunlardan başka günler var mı?

Nasıl bir adam?

Saf bir adam mahkemeye sevk edilmiş.

Öğretmen — Senede kaç gündür kendisine gösterildiği soruldu:

— Bu adamın hırsız olabileceği ihtimal verir misiniz?

— Hırsız olabileceğini düşünmem ama, ben tavuk olsam, da etrafta dolaşırken görsem, zım çıktığı kadar haykırmaya başlarım.

— Takileri imdada çağırmağa başlarım. İşte benim düşündüğüm budur.

Bir içtihat meselesi

— Şu kadın kanaatlerinde ne kadar riye varmış bir kadındır.

— Yok canım? Ne gibi?

— 48 numara ayağını 35 numara ir iskarpinlerin içerisine sigortalamış na kani..

Kabaha! ö'ende...

— Verdiğiniz ilâc içmekte devam ederse karımın iyi olmayacağını söylemişsiniz, doktor. Halbuki doktor — İlâca kaç gün içti?

— On beş gün.

— Gördünüz mü işte! Benim devam etmesini söylemiştim. Hat siz de..

Kısasa kısas

Doktor hastasına tavsiye etti.

— "İyi oldum, iyi oldum, iyi olursunuz.

Hasta başladı söylenmeğe: — İyi oldum... İyi oldum... Oldum... A! Sahiden iyi oldum.

O halde vizitemi verin: — Siz de lütfen bir kaç gün rayı aldım.. Parayı aldım... dem, deyin..

Borçlunun sesi

— Komşuya verdiğim borç hakkında haber var mı?

— Evet... O para ile bir rakı almışlar. Sesini işitiyorum.

çağır. Hava, kapılarını bize açacak. Biz havayı, havanın sesini enginlerini fethedeceğiz.

Beş genç adam. Tabiatın harbiyle la yapıldığı harpte gökte vurulmuş.

Fakat harp devam ediyor.

Gökle, yerle, hava ile, su ile, lâsa tabiatle cidalimiz var. Çoğumuz biz tabiate hâkim olacak bir humması içinde çalkanyoruz.

gün gökte, yarın tünelde. Öbür gün arzın koynunda, bir başka gün temel altında bu harbin devamını görüyoruz.

Tabiate karşı açılan bu ameliyat cidalde bugün hava cephesinde beş kahraman kaybettik. Fakat cephe boşalmamıştır; boşalmıyacaktır. Onun için uçuşa devam ediyoruz.

Sadri Erten

Yeni Türk

Birinciteşrin sayısı çıktı. Cumhuriyet devletinin hali ahvali (Raif Güneş) — İmet İnönü'nü yakından tanıyan (Melih Avni) — İstanbul'un yografyası (Hikmet Turhan) — Atatürk'ün hayatı (Necip Abdullah) — Naki Tezel.

Halk bilgisi haberleri

Bu güzel tetkik eserinin birinciteşrin sayısında da memnuniyetle gördük. Mucavverin asıl muvaffakiyetini başka eserlerinde mecmualarına örnek teşkil etmiş buluyoruz.

SİNEMA

Greta Garbo Evlenmiyor

Bu haberi bizzat kendisi tekzip etti
Artist yeni çevirdiği filmde
Napolyon'un metresi oldu

Kendisi ile evleneceği Greta Garbo tarafından tekzip edilen meşhur orkestra şefi Stokovski

Greta Garbo "Madame Okamel" ile ortaya büyük bir şaheser koyduktan sonra Fransız tarihinin bir kadın kahramanını temsil etti.

Napolyonla Marya Valevskanın askları üzerine kurulmuş olan "Fetih" isimindeki film bitmiş ve Hollywoodta ilk defa gösterilmiştir.

Bu filmde Napolyonun metresi rolünde Greta Garbo, Napolyon rolünde de Charles Boyer bulunmaktadır.

Büyük adamların hayatına dair çevrilen filmlerde bu kahramanları temsil edeceklerin ne büyük bir müşkülle karşılaşacaklarını bir sinema yazımızda anlatmıştık.

Hakikaten, tarihteki büyük bir şahıs bugünkü bir adamın temsil etmesi, onun kabiliyetine olduğu kadar muhayyesine de bağlıdır.

Mesela, Napolyon rolünü alan adamın bütün hareketlerinde bu büyük adamı temsil etmesi lazımdır. Bunu da artist, o kahramanı ken-

Günün şöhret yapmış belli başlı bütün artistleri ile karşılaştırılan Garbonun, bu yazıda, Kontes Valeska filmi dolayısıyla bir kere de Fransız artisti Şarl Boyerle çalıştığını okuyacaksınız. Başka bir yazıda, Garbonun, çevirdiği filmlerde daima üstün rolü muhafaza ettiğini söylemiştik. Kontes Valeska filminde Greta Garbo nasıldı?.. Bu soruların cevabını da yine bu yazıda okuyacaksınız.

disi nasıl tahayyül ediyorsa öyle yapacaktır.

Bu cihetten, tarihi bir şahıs rolünü üzerine almış olan adam aynı zamanda büyük mesuliyeti de yüklenmiş oluyor: Kendisini Napolyon yerine koymak kolay mı?

Charles Boyer'in bu filmi ilk görenler, onun Napolyon rolünde çok muvaffak olduğunu söylüyorlar. Hatta, artistin bu rolde Greta Garboyu sönük bırakacak derecede "parladığını" ilâve ediyorlar.

Greta Garboyu geçen bir san'atkar mı? Fakat esasen filmde baş kahraman Napolyondur. Greta Garbonun rolü ikinci plânda kalmaktadır. Şüphesiz ki filmdeki rolü icabı Greta Garbo, sönük kalmaktadır. Bununla beraber, artist, Marya Valevka rolünde yeni ve unutulmaz bir kadın canlandırmıştır.

Evlenmiyor!

Greta Garbonun meşhur orkestra şefi Stokovski ile nişanlandığı ve yakında evleneceği daha dün haber verilmişti, bugün tekzip olunuyor!

Gretanın bu 34 üncü nişanlanması olduğunu hatırlarsak pek şaşmamak lazımdır. Hakikaten, aramızda gençliğinden bugüne kadar üst üste nişanlanmış; ay-birçok kişilerle nişanlanmış; ayrı ayrı nişanlanmak üzere olmuş, vazgeçmiştir.

Bu seferkine gelince, bunu bizzat kendisi tekzip ediyor ve Amerikan gazetecilerine diyor ki:

— Evet doğru. Stokovski ile çok iyi iki arkadaşız. Fakat işte o kadar Ne birbirimizle nişanlanmış, bulunuyoruz, ne de aramızda evlenmek meselesi mevzuu bahsolumuştur.

"Bu haber bütün asıl ve esastan âridir. Gayet kat'i bir şekilde tekzip edebilirsiniz."

Bizzat kendisinin meseleyi bu suretle tekzip etmesi acaba neye delâlet ediyor; hakikaten aralarında böyle bir mesele geçmedi mi; yoksa hakikaten nişanlandılar ve evlenmeye teşebbüs ettiler de sonra vaz mı geçtiler?

Bunu şimdiki halde kimse bilmiyor. Fakat bugün, kendisinin de söylediği gibi, sıkı sıkı dost olduğu orkestra şefinden yakında "arkadaşlığını" keserse mesele meydana çıkacaktır.

ADAM ÖLDÜRMEK BİR HASTALIK MI?

Amerikalı bir doktor, cinayet işleminin bir hastalık olduğunu söylüyor. Bu doktor, bilhassa, üstüste cinayet işleyenler arasında yaptığı tecrübe dayanarak söylemektedir.

İddiasına göre, cinayet işleyen adamların muhayşevkilerinde öyle bir cevher bulunuyormuş ki, bunu tabii hilkatte adamlarda bulmak mümkün değildir.

Kontes Valeska filminde kısa da olsa Greta Garbo ile karşılaşan Şarl Boyer, kadınlara karşı ister tabii ve ister film icabı olsun daima hâkim rollerde gözükten Fransız artisti için, her halde böyle bir karşılaşma, biraz müşkül olmuş olacaktır. Bununla beraber, gelen haberler, bir taraftan Greta Garbonun kısa süren rolü, diğer taraftan sanatkar kıymeti itibarıyla Şarl Boyerin muvaffak olduğunu teyid etmektedir. Kendisi filmi gösterilmesi münasebetiyle fikrini öğrenme kisteyen gazetecilere, şöyle demiştir: "— Kontes Valeska filminin nasıl olduğunu münekkidler tayin edeceklerdir. Fakat Greta ile aynı bir filmde rol almanın hatırlarına verdiği zevki daima muhafaza edeceğim.."

Şarl Boyerin bu sözlerinde bir kompliman kokusu olduğu kadar şüphesiz ki bir sanatın da ifadesi de vardır. Yalnız Greta Garboya sorulmuş Şarl Boyer için ne diyecekti?.. Bugün, İsveçli yıldızta böyle bir soru her nedense sorulmamış bulunuyor..

"Dünyanın en büyük gizli teşkilâtı,"

Entellicens servis nasıl idare edilir?

Lavrens Arabistanda devecilik ettiği zaman, kendisinin haberi olmadan, bir İngiliz kadın casusu da onunla beraber çalışıyordu..

Geçen günkü bir yazımızda İngiliz entellicens servisinin Büyük Harp teki mühim bir rolünü gösteren bir bahsi anlatmıştık:

Orada gördüğümüz gibi, Büyük Harpte uzun bir müddet Alman torpitolarının döktüğü mayınları İngilizlerin nasıl haber alıp topladığı ancak bugün çözülmüş bir sırdır.

Bunun gibi, bu büyük İngiliz gizli istihbarat teşkilâtının daha bir çok sırları henüz halledilememiştir ve entellicens servis daima tarihin gizli bir kısmı olarak kalmaktadır.

LAVRENS, DEVECİ

İngiltere entellicens servisi, bilhassa Lavrensi ile meşhurdur. Arap âleminde yakın zamanlara kadar büyük rol oynayan bu meşhur casus bugün ölmüş bulunuyor. Fakat bir kaza ile öldüğü haber verilen Lavrensin ölü müne inanmayanlar ve onun bugün de başka bir memlekette, şekil ve isim değiştirerek çalıştığını düşünenler pek çoktur.

Lavrense beraber ismi hemen daima beraber hatıra gelecek bir kadının casusu varsa o da, Gertrude Bell dir. O, Lavrense beraber bütün Arabistanda birçok siyasî hâdiseleri parmağının ucunda çevirmiştir. Her girdiği yerin şeklini alan ve her girdiği memleketin dilini konuşan bu kadın senelerce şarki Ürdünde, arabistanda, Hicazda, Yemende İngiliz siyasetinin emrettiği şekilde çalışmıştır.

Ekseriya, Lavrense beraber aynı yerde bulunan, fakat birbirlerinden haberleri olmayan bu iki casus bir gün karşı karşıya gelmişlerdir. Yine birbirlerini tanıyorlardı. Gertrude de yüzü peçeli bir arap kadın kıyafetinde idi; Lavrens de bir kervanın önünde, develeri çeken deveci rolünde...

Gertrude, yol kenarında durmuş, Afganistandan gelen bu kervanı seyrediyordu. Birdenbire gözleri deveciye takıldı:

— Ben bu adamı bir yerden tanıyorum ama, nereden? Diye düşünüyü.

Gözlerini ona dikmişti. "Deveci, de, geçerken, ona bir baktı. Fakat hiç almış etmedi ve yoluna devam etti.."

Kervan uzaklaştıktan sonra, İngiliz kadın casus kendi kendine:

— Şimdi anladım, dedi: Lavrens bu. —Deveci olmuş ha!

Evet, Lavrens, Araplar arasında girmiş, deveci olmuştu ve... Kervan çekiyordu.

Hakikaten, o günlerde oralarda Arapların ipini çeken o idi...

KADIN CASUS VE DİĞERLERİ...

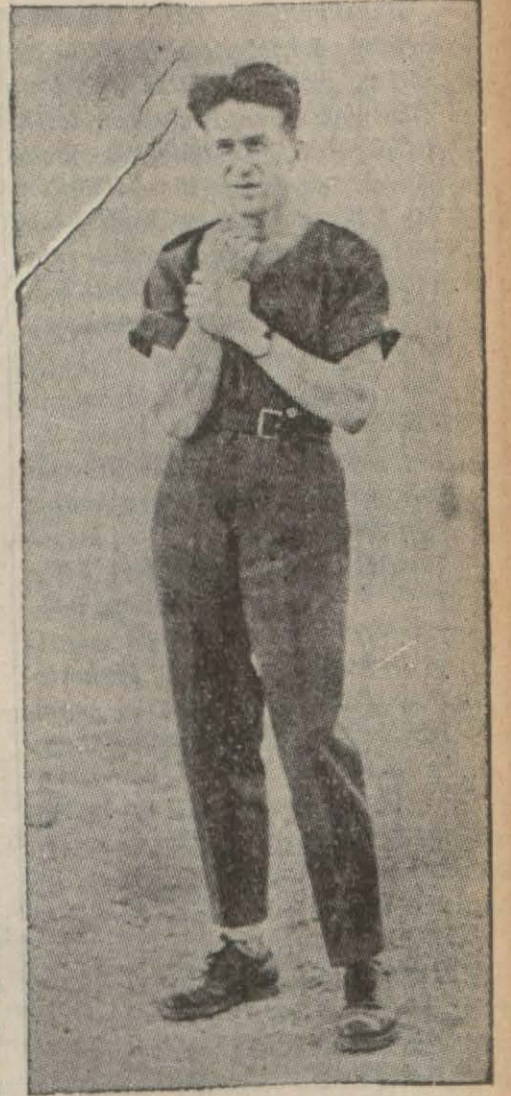
O sırada Gertrude Bell ile Lavrens Arabistanda aynı iş için çalışıyorlardı. Fakat, onların ikisini de o raya gönderen entellicens servis bir birlerine haber vermemiş, ikisini de aynı işte tek başlarına çalışmaya bırakmıştı.

İkisini de ayrı ayrı tecrübe mi ediyordu? Belki de evet. Belki de hayır: Birisinin muvaffak olamayacağı düşünerek diğerine güveniyordu.

Fakat, işin sonunda ikisinin de avni zaman zarfında aynı neticeyi aldığını görünce, İngiltere bu iki casusa da aynı numara verildi.

Gertrude Bell, bunun gibi, daha bir çok muvaffakiyetleriyle entellicens serviste çalışmış en meşhur kadının casuslardan biridir..

Entellicens servisinin meşhur casuslarından biri de Trebiç Linkolndur. Bu adam da uzun seneler Asyada ve Britanya İmparatorluğunun her tarafında çalışmıştır. Fakat, bir müddet sonra, onun İngilterede de başka bir devlet hesabına çalışmaya kalktığı görülerek, derhal işine nihayet

Lavrens

Kadın casus

verilmiş ve bir daha İngiltereye ayak bastırılmamıştır.

ÇARKLARIN DÖNDÜĞÜ YER

Entellicens servis dünyadaki en büyük gizli teşkilât sayılır. Bir devlet müessesesi olan ve doğrudan doğruya devlet tarafından idare edilen bu teşkilât saat gibi muntazam bir mekanizma ile işler.

Entellicens servisinin merkezi Londra, "White Hall", (Beyaz salon) denilen binadadır. Burası kapıdan içeri girince karanlık bir binadır.

Merdivenlerden çıktıkça ışık itibarıyla belki aydınlık, fakat, esrarengizlik itibarıyla karanlık dairelere girilir.

Entellicens servis teşkilâtı altı koldan işler. Her sahada ayrı bir kısım teşkil eden bu şubeler şunlardır:

"Hariciye nezareti entellicens şubesi, İsminden de anlaşıldığı gibi, bu şube, haricte çalışır. Vazifesi, ecnebi memleketlerdeki İngiliz sefaret ve konsoloshanelerini sıkı bir kontrol altında bulundurmaktır, buralara yabancı casusların girmesine mani olmaktadır.

"Bahriye entellicens şubesi, Bahriyeye ait gizli istihbarat işleriyle uğraşmak için ihdas edilmiştir. Büyük Harpte Alman mayın gemilerine karşı çalışan teşkilât bu şubeye mensuptur.

Bu teşkilâtın bütün İngiliz filoları (Sonu: Sa. 10 Sü. 12)

Büyük polis hafiyelerinden birincisi:

Pinkertonun Maceraları

Yazan: Wolfgang Haynrih

Tefrika numarası: 23

Ser vermek var; sır vermek yok?!

Buna rağmen, boşboğazın ağzından lâkırdı alan hafiye, Şenandohta meyhaneci reisi buldu!..

Pansilvanyayı kasıp kavuran, ortalığa dehşet saçan "Molli — Ma girler," gizli teşkilâtın meydana çıkarmak üzere, Pinkerton detektif acentesi, en kabiliyetli ajanlarından 28 yaşında bir delikanlı olan İrlandalı Mak Parlandı gönderiyor. Mak Parlandı, kırmızı sakal takarak ve serseri kıyafetine girerek, Port Klintonda görünmüyor. Muhtelif yerleri devre çıkıyor. Tremontta, üçüncü bir İrlandalının, başka bir İrlandalı ile kadeh tokuşturduğu sırada, "İngilterenin çiftlik sahiplerini titreten kudret, buradadır dediğini işitti. Bu söze başka bir İrlandalı da, "Bizim eski İrlandamızın bütün düşmanlarının köküne kibrit suyu!," şeklinde mukabele etti. Pinkertonun ajansı, bu konuşmaya mimikoydu; bunun bir parola olduğunu sezdi!

Mak Parland, oradan bütün kömür havzasının merkezi olan Şenandohta geldi. Hemen İrlandalıların bu lunduğu meyhanelerden birine gitti.

Yol esnasında bazı kimselerle konuşurken kendisine Mollilerden bahsetmişlerdi. Onlara "Uyuklayanlar," da diyorlardı. Bu havzada kendileri ne böyle bir ad takılmıştı!

— "Uyuklayanlar,, mı? Bu ad, tersine takılsa daha doğru olurdu!

— Ne gibi tersine?!

— Yani, asıl onların mevcut olduğuna inanana yakınsın da! Çünkü, Molliler diye bir şey yoktur! Bu, uyuklayan ahalinin rüyalarında görüldükleri şeyden ibarettir! Vehim mahsulü bir kâbus!

— Ne? Sen, böyle sanıyorsun ha?

— Sanmıyorum; bunun böyle olduğundan yüzde yüz eminim!

— Haydi oradan, sen de! Asıl sen "uyuklayan,, bir adamsın!

— Demek vardır?

— Elbette vardır!

— O halde, nerede?

— Haa,.. işte o mesele! Gizli teşkilât, "sır vermez, ser verir!,"

— Ser verir, sır vermez!,, de mek?

— Ha öyle, ha böyle! Her ikisi de bir! Fakat, hakikat, vaziyetin bu merkezde olduğudur!

— Bazen olsun her ikisini birden verdikleri olmaz mı?

— Evet; her ikisini birden vermek şartıyla, boş boğazlık eden bulunabilir! ve boşboğaz, gizli komitenin emrile derhal öldürülür! Teşkilât reisinin bu hususta hiç şakası yoktur.

— Kim ne derse desin! Ben, Mollilerin var olduğuna inanmıyorum! doğrusu!

— Belki bir gün öğrenir de şaşırırız! İnanacağım tutar!

— Haydi, canım! Yok gizli, teşkilât, yok komite, yok reis! Reis, ha? hepsi uydurma!

— Bana bak! Sana reisin adını söylersem, gene inanmamakta ısrar eder misin?

— Söyle de bir düşünüyem!

— Ama başka kimseye söylemeyeceksin. ha? Söz mü?

— Söz!

— Kati söz?

— Kati söz!

— Hoş, söylesen de en evvel sen zararlı çıkarsın. a: söyler söylemez, öteki dünyayı boylarsın!

— İvi ya işte! Söyle bakalım?

— Pat!

— Pat mı? O da nesi?

— Reisin adı!

— Haaa,.. Pat! Ne de acı bir ad! Pat,.. hani şu bir yere vurunca çıkan ses gibi: Pat!

— Hey, alay etme sahi söyliyorum!

— Canım, koskoca bir reisin böyle tek heceli, kısacık, ufacık adı olur mu hiç?

— O kadar değil ki; dahası da var elbette!

— Ey?

— Onu da mı söyleyeyim? Peki; ama ifşa etmeyeceksin, ha!

— Canım, o kadar emniyetsizlik gösteriyorsan, söyleme! Seni zorlu yan, kim?!

— Öteki adı da Dormer!

— Yani,.. şu hesapça Pat Dormer!

— Öyle, ya!

— Ne iş yapar bu adam?

— Reis, dedik, a!

— Anladım, ama sureta başka bir işi de olacak şüphesiz!

— Meyhaneci!

— Nerede?

— Sen de ama meraklısın ha!

— Peki istersen yerini sakla!

— Şenandohta!

Boşboğaz yol arkadaşı, polis hafiyesine bu ifşaatta bulduktan sonra sordu:

— Ey, şimdi söyle bakalım; daha halâ böyle gizli bir teşkilât bulunduğuna inanmamakta musır mısın?

— Ben öyle her şeye kolay kolay inanır takımından değilim!

— Git de gözünle gör meyhaneci yi!

— Bundan ne çıkar? Evet, Şenandohta Pat Dormer adlı bir meyhaneci bulunabilir. Bunun Mollilerin reisi olduğu ne malûm? Bana kalırsa, bazı kimseler, onun hal ve tavrından şüphelenmişler, bu meyhanecinin mevhum teşkilâta reis olduğu zehabına kapılmışlardır! Zaten ahali her asılsız şeye o kadar çabuk inanır, her şüphesini öyle elli, ayaklı bir hakikatmış gibi telâkki eder ki! Ama ben öyle herkes gibi yutmam!

— Sen, darılma ama, çok toysun! Koskoca kırmızı sakallı rağmen, halâ koyduğum yerde oturuyor, denilen adamlardan sın!

— Bilâkis, ben...!

— Evet, evet; kurnaz, zeki, bilgi görünmeğe heveslisin; fakat, hiç te öyle olmadığın muhakkak! Eğer zannettiğin gibi bir adam olsaydın, körü körüne inkâr da ısrar etmezdin!

— Ne yapayım? Kanaat gelmiyor bir türlü! Aklımca..

— Hay, aklınla yaşa sen!

— Sen de, sen de! Malûma, herkes kendi aklını beğenir!

— Malûm, malûm! Ha, ha... Hal!

— Ha, ha... Hal!

İşte, yol arkadaşlarından bilhassa birinin boşboğazlığından istifade ederek ağzından bu lâkırdıları alan polis hafiyesi, diğer bazıların ağzından da tamamlayıcı bazı sözler kaparak, Şenandohta ayak basar basmaz Pat Dormer'in meyhanesine yollanmak muvafık olacağı neticesine varmıştı. Karar mı? Karar!

Ve şimdi işte meyhanede! Bütün Pansilvanyayı titreten, ve bir çok kişinin meçhulü olan kudretli adamla karşı karşıya!

Kırmızı sakallı serseri, kendisini sevdirmekte başlıca rol oynayan hususiyetlerini, bu meyhanede de gösterdi. Hoş sohbet, herif, gizli teşkilât reisi meyhanecinin karşısında da emsalsiz nükteler savurdu, cinaslar yaptı, fıkralar anlattı, bol kahkahalar attı; herkesi güldürdü, eğlendirdi. Sonra dans etti, hopladı, zıpladı... Sonra hokkabazlık, sihirbazlık herzeleri ile alâka uyandırdı... Ve bunlardan başka çalıp şarkı söylemeği de ihmal etmedi!

Kendisini meyhaneciye mümkün olduğu kadar sevdirmeye çalışan kırmızı sakallı serseri, içtiği içki ile nisbet kabul etmeyecek derecede sarhoş oldu; yani olmuş göründü! Ve biran geldi ki artık ayakta duramaya cak halde, şunun, bunun üstüne yıktı, itile kakıla sendelledi!

O zaman da, meyhaneci Pat Dormer, tezgâh başından seslendi:

— Hey, kırmızı sakallı! Beriye gel! Sen kendi kendine işi azıtacak sını; gel de ben seni yola getireyim!

Kırmızı sakallı serseri, gücile adım atarak, yalpa vura vura, tezgâha kadar yürüdü ve orada elindeki kadehi kaldırarak, meyhaneciye şöyle bağırdı:

— "İngilterenin çiftlik sahiplerini titreten kudret, buradadır!.."

Zahiren zil zurna bir sarhoş ağzından rastgele çıkan bu tek cümle, meyhaneci üzerinde müthiş bir tesir icra etti. Bariz surette hayrete uğrayan çete reisi, kırmızı sakallının kulağında doğru işildi:

— Sen de bizimkilerden birisin ha?

Derhal kendini topladı, herkesin içerisinde başına başına cevap verir endişesiyle, elini uzattı, polis hafiyesinin auzını kapattı:

— Sus, sus! Daha iyisi; benim arka taraftaki odama git, orada konuşalım! Haydi, yürü pesim sıra! Gel!

(Arkası var)

Gece "Olimpiya,, da nişanlanan Gitta Randolphle Hans Georg Hohenhag, ertesi sabah buluşup, beraberce hastahaneye gittiler. Gittanın annesi Sofiye Randolph, bir şezlonga uzanmıştı. Nişanlılar, odaya ayak bastılar. Hemşire Selma, odadan çıktı. Çekilirken de yanından geçtiği Gittanın kulağına şu sözleri fısıldadı: "Çok kalmayınız!.."

Gitta, "peki,, manasına başını salladı ve uzandığı şezlonga yaklaşıp, annesini alnundan muhabbetle öptü, hastata:

— Çocuğum, dedi, benim sevgili çocuğum!

Hans Gerg, ana kızı tahassüsle baktıyordu. Frav Randolph, müstakbel damadına elini uzattı:

— O kadar mesudum, ki.. ah, o kadar mesudum ki!

Delikanlı, müteheyyiç bir halde, cevap verdi:

— Ben de öyle! Ve Gittayı da mesut etmek için kudretim yeten, elimden gelen her şeyi yapacağım!

— Geliniz, çocuklar; sizi takdis ediyim!

Hans Georg ve Gitta şezlongun ya-

Mahkemelerde

Şilep kazası mahkemede

Birinci kaptanın tevkifine karar verildi

Ordu şilebi birinci kaptanı.

Geçen cuma gecesi, limanımızdan hareket eden Ordu şilebi, akırtıya kapılarak Hamidiye zırhlımızın mahmuzuna çarpmış ve ikiye bölünerek bir kaç dakika içinde batmıştı.

Bu kazada mesuliyetleri görülen şilebin birinci kaptanı Mahmut ile ikinci kaptanı Remzi evvelki gün adliye sevk edilerek, Sultanahmet üçüncü sulh ceza mahkemesine verilmişler ve dün sorguları yapılmıştır.

Birinci kaptan Mahmut sorgusunun da sonuçları şöyledir:

— "Geminin süratli gayet az, lâkin akıntı çok süratli idi. Ben manevrayı çok iyi yaptım ve iyi bir gemici gemisini nasıl idare edersem, gemiyi o kadar dikkatle idare ettim. Fakat akıntının tesirine kapıldımca, ansızın Hamidiyenin üzerine bindirdik.."

İkinci kaptan Remzi de şu yolda ifade verdi:

— "Ben kumanda mevkiinde buluyordum. Zaten limana girip çıkmada mesul olan birinci kaptandır. Kumanda mevkiinde o bulunuyordu. Eğer bir suç varsa bana ait de gildir.."

Birinci sorgu hâkimliği, kaptan Mahmutu tedbirsizlik ve dikkatsizlik yüzünden kazaya sebebiyet verdiğinden tevkif etmiş ikinci kaptan Remzi hakkında da ademi takibat kararı vermiş ve Remzi tahliye edilmiştir.

Evrak müddeiumumî muavini tarafından İhsana gönderilmiş, oradan ilk tahkikatın açılması kararı ile üçüncü istintak hâkimliğine havale olunmuştur.

Çoban İbrahim nasıl vuruldu? Suçlu Hamdi vakayın anlattı

Geçenlerde Kısıklı civarında cinayet olmuş, Hamdi isminde çoban İbrahim isminde diğer bir çobanı tabanca ile vurarak öldürmüştür.

Hamdinin duruşmasına dün mahkemede başlanmıştır.

Hamdi Arnavudçadan başka bir bilmediğinden bir tercüman buldukları larak sorgusu o şekilde yapıldı.

Hamdi mahkemede şöyle tir:

— "Koyunları otlatmağam, İbrahim geldi, neredesin seni arıyorum, dedi, ne yapacağını diye sordum; şimdi görürsün pacağımı diyerek üstüme sopa hücum etti; ben de kendimi müdafaa aya kalktım. Sonra gitti. Bir müddet sonra yine karşılaştık. Bu sefer İbrahim elinde bir bıçak vardı. Bana Ya ırzına geçeceğim yahut da öldüreceğim. Dedi. Ben de kendimi müdafaa etmek zorunda kalarak bancamı çektim ve ateş ettim.."

Bundan sonra şahit Hasan Murtaza dinlenmiş, duruşma diğer şahitler gelmediği için başka gününe bırakılmıştır.

Pencereden giran hirsiz mahkûm oldu

İsmail isminde birisi, evvelki gece Topkapıda bahçevan Antuvanın pencereden girerek bir palto ile bir muşamba çalmış, bekçiler tarafından yakalanarak cürmümeşud mahkemesine verilmiştir.

İsmailin dünkü duruşması sonunda 6 ay hapsine ve o kadar da nezaret altında bulundurulmasına karar verilmiştir.

Kuruna abone olun ve abone ediniz

Gitta, nişanlısına gizlice işaret etti ve:

— Artık gidelim, anne! dedi, benim istirahatı ihtiyacım var!

— Pek yakinde tamamıyla iyileşmeniz temennisi!

Hans Georg da böyle diyerek, müstakbel kaynanasının elini öptü.

— Pek yakinde gene görüşmek üzere, sevgili çocuklar! Çok geçmeden tekrar gelmeye ihmal etmeyiniz!

Kapının eşiginden geçerken, Gitta bir kere daha başını çevirdi; annesine baktı.. Bu bakışta o kadar sevgi ve şükâret, feragat arzuları birikti ki bu saf ve sâkin ifade karşısında Frav Randolphün gözleri yaşardı. Annene, kendi evleniş zamanını hatırladığı bütün ruhiyle sevdiği erkekle birleşmekten ne derin bir zevk ve duymuştu! Lâkin,.. ya Gitta?.. Gitta, nişanlısını sevmiyordu ki!.. Fakat, nesi, Gittanın kalbinde, gerek kendisinin ve gerek Hans Georgun lâyük olmaları büyük sevginin günün birinde yanacağından o kadar emindi ki!

Müteakip haftalar zarfında, hazırlıkları bütün alâkadarları katen yorucu günlerle karşılaştırdı.

Ah, evet! Ne mükemmel olurdu! İhtiyar kadının yanaklarına sevinç ifadelendiren bir pembelik yayıldı; fakat, aynı zamanda da kuru bir öksürük, göğsünü örseledi.

— Ah, evet! Ne mükemmel olurdu! İhtiyar kadının yanaklarına sevinç ifadelendiren bir pembelik yayıldı; fakat, aynı zamanda da kuru bir öksürük, göğsünü örseledi.

— Ah, evet! Ne mükemmel olurdu! İhtiyar kadının yanaklarına sevinç ifadelendiren bir pembelik yayıldı; fakat, aynı zamanda da kuru bir öksürük, göğsünü örseledi.

— Ah, evet! Ne mükemmel olurdu! İhtiyar kadının yanaklarına sevinç ifadelendiren bir pembelik yayıldı; fakat, aynı zamanda da kuru bir öksürük, göğsünü örseledi.

— Ah, evet! Ne mükemmel olurdu! İhtiyar kadının yanaklarına sevinç ifadelendiren bir pembelik yayıldı; fakat, aynı zamanda da kuru bir öksürük, göğsünü örseledi.

Edebî roman: 22

Yazan: Maks El

SEVGİ; UYANINCA..

nında diz çöktüler. Frav Randolph ellerini onların başları üzerine koydu:

— Gitta, kocana iyi, mükemmel bir karı ol; sen de, Hans Georg, Gittaya karşı bir parça sabırlı davran! Kızım henüz pek gençtir. Rabbimiz, sizi muhafaza etsin!

Hafif bir öksürük, yaşlı kadının sözlerini fasılaya uğrattı. Gitta, doğrularak rüca etti:

— Çok konuşma, anne!

Hasta, biraz tutuklaşarak:

— Bazı bazı, dedi, biraz öksürüyorum daha! Fakat, başhekim, bunun esemiyetli bir şey olmadığını söylüyor. Yakında daha ziyade iyileşerek ve içim rahat olarak Merana seyahat edebileceğim. Lâkin senin çeyizini hazırlamakla bizzat meşgul olmak istemedim, çocuğum!

Hans Georg:

— Fakat, sevgili anne! dedi.. Her halde size böyle hitap edebilirim artık, değil mi? Evet.. Şey.. Gittanın öyle uzun boylu çeyize ne ihtiyacı var? Vay, tenekte tamamen döşenmiş bir yuva

bulacak!

Anne, sordu:

— Dügün gününü kararlaştırdınız mı? Dügünün mümkün olduğu kadar çabuk yapılmasını arzu ederim!

Hans Georg, Gittaya muhabbetle gözlerini çevirdi. Kız da, göz kapaklarını indirerek:

— Nasıl uygun görürsen, dedi, ben ce müsavî!

Frav Randolph:

— Benim hareketimden evvel evlenecek olursanız, dedi, hem çok sevinirdim, hem de içim rahat ederdi! Lâkin, Lindenhofa veya Vayteneke gelmem, daha mümkün değil tabii!

Hans Georg, bir fikir ortaya attı:

— Ben, düğünüm buradaki otellerden birinde yapılmasını bir teklif olarak hatırlatıyorum!

— Ah, evet! Ne mükemmel olurdu! İhtiyar kadının yanaklarına sevinç ifadelendiren bir pembelik yayıldı; fakat, aynı zamanda da kuru bir öksürük, göğsünü örseledi.

MEMLEKET
HABERLERİManisa vilâyetinde mühim
işler başarıldıCumhuriyet Bayramında muhtelif mekteplerin
ve yolların açılış törenleri yapılacak

Manisa dilçisi ve nakış yurdu müdiresi ve muallimleri ile talebeler birarada.

Manisa, (Hususi) — İlimiz değerli işler görmüştür. Dün Evi-gittim. Başkan, Evin çalışması hak verdiler. Evimize bu yıl yeni bir inşaatla bir salon ve altı oda ilâve edilerek yardım ile meydana gelmiş modern bir hale çevrilmiştir. Salon 800 — 1000 kişi alabilecek vaziyettedir.

KOLLARIN FAALİYETİ:

Cumhuriyet bayramında Mura-diye, Saruhan, Karaoğlanlı köyle-çakır. Evde açılan bir dilekçe kutusu ile şikâyetler dinlenecek ve kanu-ni müracaatlar üzerinde lâzımgö-ğü makamlar bulunarak ait oldu-ğu çalışılacaktır. Cumhuriyet bayramında Evi-mizde açılacak inkılâp sergisi için grafikler yapılmaktadır. Şehrin ilk tarihsel durumunu ay-dınlatacak şumullü bir albüm ha-zırlanmakta ve mevcut tarihsel izler-in sicilleri ayrıca tesbit edilmek-tedir.

Spor faaliyetini daha fazla can-landırmak için teşvik koşulları ya-pılacaktır, birinci ve ikinci gelenlere mükâfatlar verilecektir.

Her ayın on beşinden on beşine danslı çay ve aile toplantıları ya-pılacaktır. Temsil edilmiş olan (Canavar) piyesi halkın arzusu üzerine beş defa tekrarlanmış ve bu cumarte-aci tekrarlanması için yine mür-aacaat yapılmıştır.

Bu yıl köy gezileri yapılarak köylülere kültürel, sağlık, zirai ve sporun faydaları hakkında kon-feranslar verilerek tenvir edile-cektir.

Bu sene üç köy üzerinde plânlı çalışma yapılacağından bunun i-plânlı çalışmalarını iyi sonuç vere-ceği tahmin edilmektedir.

Manisa Saylavımız Kâzım Du-kanferans vermiştir. Bir yıl için-dukça sık konferanslar verilerek halk tenvir edilmiştir.

Evimiz var, sosyal kolu ta-rafından elli kadar fakir ve mu-h-taç çocukların kitap ve kalemleri ve mektep levazımını temin edil-miş ve elbise verilmiştir. Önümüzdeki yıl başında ilimiz Halkevinin Balıkesir Halkevinin konuğu olması üzerinde Ba-lıkesir Halkevi Baskanı tarafından

görülmüştür. Balıkesirliler bu ziyareti baharda iade edeceklerdir.

Diğer taraftan Evimizde bir de hoparlör teşkilâtı vücuda getirilecektir. Sekiz ay sonra elektrik işi bitmiş olacağından gündüzün her tarafta hoparlör teşkilâtıyla halka konferanslar verilecektir.

Mandölin ve keman dersleri devam etmektedir. Eve son bir ay içerisinde 8725 bayan ve on bine yakın bay olmak üzere 18725 yurt dışı gelmiştir. Kitap saray odasına gelen yurtdaşlar bu yekûn içerisine dahildir.

Manisa Dikiş Ve Nakış Yurdu
Faaliyeti

İlimiz dikiş ve nakış yurdundan çok iyi semereler alınmaktadır. Dikiş müdiresi Bayan Zahide Sutu-na ile yaptığım mülâkatta tale-belerin çalışmalarını hakkında ayrı ayrı izahat vermişlerdir.

Elliye yakın öğreticisi olan yurt güzel bir intizam altında çalışmak-tadır.

Cumhuriyet Bayramındaki
Törenler

Bir yıl içinde vilâyetimiz dahi-linde birçok eserler başarılmıştır. Cumhuriyet bayramında halka armağan edilecek olan bu eserle-ri sırası ile aşağıya yazıyorum:

Vilâyetimizde yapılmakta olan stadyomun tribünleri, Atatürk, İsmet İnönü bulvarları ile Parti, mü-met İnönü bulvarları ve muha-ze, yatakhane, hastahane ve muha-ze evleri, kitap sarayı, zahire bor-cası, kız enstitüsünün açılış ve te-melatmaları, Horozköy, Karaoğ-lanlı, Sancaklı okullarının açılış; Selimşahlar, Saruhanlı, Hocalı

iki kazamız daha
elektriğe kavuştu

Ankara, (Hususi Muhabirimiz -den) — Birkaç gün zarfında iki kaza merkezimiz daha elektriğe kavuşmuş-tur: Nevşehirde elektrik santrali ya-pılmış, muvakkat kabulü de Nafia Vekâleti tarafından muvafık görü-l-müştür. Kuvvei muharrike olarak di-ğer birçok merkezlerde olduğu gibi gazojen motörü kullanılmaktadır. Bu tesisatta başlıca zikre şayan olan nok-ta motörlerin çeltik kömürleriyle işle-mesidir. Bu usulde Türkiyede ilk de-fa olarak katran ayırma cihazı da vaz edilmiştir.

Bundan başka Kırkağaç kazasında da yapılan elektrik tesisatı ikmal edilerek kabul resmi gönderilen bir ko-misyon tarafından yapılmıştır. Şehir bugün elektrik nuruna kavuşmuş bir haldedir.

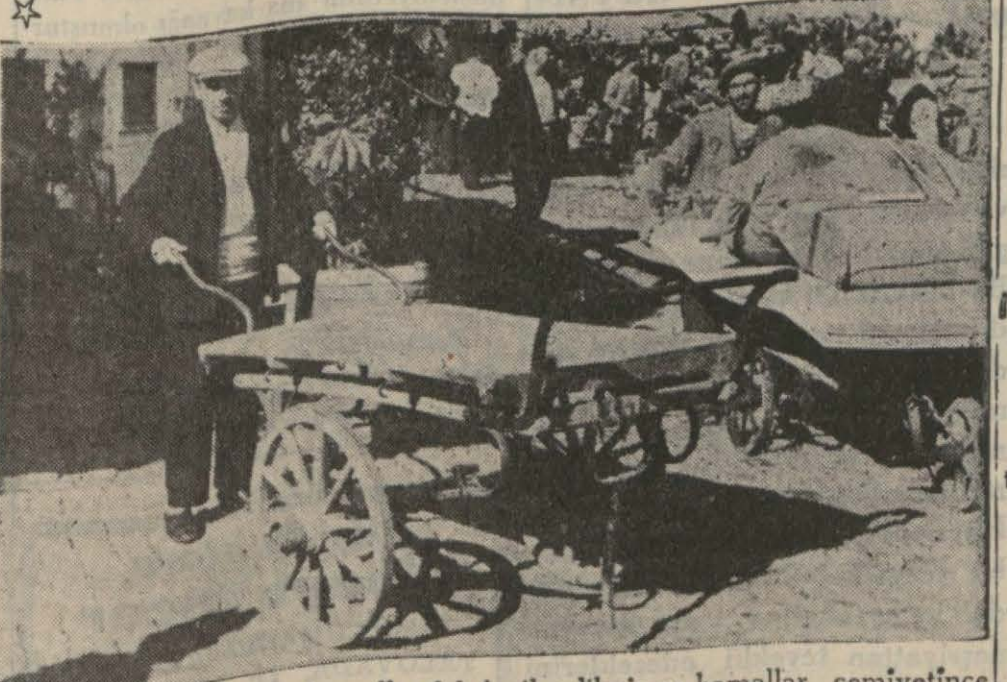
Yeni lâmbalar

Belediyenin muhtelif semtleri ay-dınlatmağa ve yeniden iki yüz lâmba daha dikmeğe karar verdiğini yaz-mıştık. Bu lâmbaların dikileceği yer-ler tesbit edilerek dünden itibaren ko-nulmalarına başlanmıştır.

köylerinde yapılacak okulların te-melatmaları, Akhisar ilçesine bağ-lı Dereköy, Beyoba, Seydiköy, Ço-ban Hasan, Palamut köylerinde yapılan modern ilk okullarla mer-kezin İnönü okulu, Turgutlu ka-zasında orta okul, Salihli ilçesinde ve Alaşehirin Tepeköy okulları, Dere ve Yeniköylerde temelat-ma, Eşme kazasının Dumlupınar okulu ile Belegmeköy okullarının temelleri, Kulada tam teşki-lâtlı bir okul binasının açılışı bu arada bulunmaktadır.

Akhisar ilçesinde jandarma da-iresi, 130 kilometrelik telefon şe-bekesi, Erdilli köyü ihtiyar heyet-in odası, köy anayolları ve Tur-gutlu kazasında Lonca elektrik santrali, Salihli köyü sahası, A-tatürk büstü, karakol binası, asri mezarlık Poyrazdamları ve Ala-şehirde Sarıgöl nahiyesine su isale-si, Sarıkız banyolarına köprü ve ayrıca pek çok göçmen evlerinin açılmaları ile Eşme ve Boldan yol-larının açılma törenleri de yine 29 Teşrinievvel Cumhuriyet bayramı-mızda başarılmış olacaktır.

Hamallar için el arabaları

Belediye tarafından hamallar için el arabaları nümünelerinin hazırlan-makta olduğunu yazmıştık. Bu nü-münelerden resimde görülen tip ter-

ci edilmiş ve hamallar cemiyetince de paraları ceste ceste alınmak üzere hamallara dağıtılmıştır.

Avusturalya - Lond-
ra hava yolunda
yeni bir rekorTayyareci kadın Jan Betten yolcu-
luğu beş güne indirtti

Tayyare bugün insan oğullarına hakikaten öğünülecek büyük zaferler kazandıran bir harika vaziyetine gir-miştir. Göklere açılan kanatlar her-gün yeni bir hamle ile yükseliyor.

Fakat, bütün emniyet sistemlerine rağmen, tayyarelerde henüz kaza ol-masının önüne geçilmemiştir. Vakıa-yapılan istatistiklere göre, dünyada tayyare kazasında ölenlerin sayısı di-ğer nakil vasıtalarına nazaran en az-dır. Bu da, bir tayyarede diğer nakil vasıtalarına nisbeten az yolcu bulun-ması, kaza vukuunda da ölenlerin, bu suretle, az olmasından ileri gelmek-tedir.

Son günlerde bir kadın tayyarecinin büyük bir zafer kazanması ile diğer bir kadının bir tayyare kazasında öl-mesi hadiseleri birbirini takip ederek gözlerimizin önünde biri sevinçli, i-kincisi acıklı iki levha çizdi:

Fransadan kalkan bir posta tayya-resi, bir kaza neticesinde düşmüş ve içinde bulunan yolculardan biri öl-müştür. Bu ölen, Fransanın meşhur kadın avukatlarından Maroger'dir.

Birgün sonra meşhur kadın tayyare-cilerden Jean Betten Avusturalya-Lon-dra rekorunu, kendisinden evvel bu yolda rekor kazanan kadın tayyareci-yi günlerce geride bırakarak, kırıyor-du.

Evvelce 7 gün olan bu rekoru bu-gün 5 gün ile kıran Jean Betten hem kadın tayyareciliğinde büyük bir zafer kazanmış, hem de insanlara tayyare kazalarının tesirini unutturacak bir sevinç vermiş oluyor!

Rekor kıran tayyareci kadın
Jan BettenKaza kurbanı Fransız avukatların
dan Mirel Morgenikiside artist, fakat...
Sinemada
öpüşmüyorlar!

Gayet artistvari bir kucaklaşma. Hakikaten bunların ikisi de artist. Fakat bir rolde öpüşmüyorlar, haki-katen kucaklaşıyorlar...

Bunlardan biri mazinin meşhur ço-cuk artisti Ceki Kuğandır. Öteki de nişanlısı Betti.

Eski artistle yarım için bugünden daha fazla parlayacağı söylenen yıl dızın nişanlandıkları haberi verilmiş-ti. Fakat, dedikodusu çok olan Holi-vuddan gelen fena haberler iki gen-cin arasında bir geçimsizlik çıktığını bildiriyordu.

Halbuki, bu şayialar, Betti ile Ceki Kuğanın bir müddet için birbir-rinden ayrı kalmalarından ileri gelmiştir. Şimdi iki nişanlı tekrar bu luşmuşlar ve resimde görüldüğü gibi kucaklaşmışlar...

Bugün nişanlılık devresi olarak tesbit ettikleri müddet de sona er-miş bulunuyor.

Şimdi iki artistin düğünleri bekle-nyor..... Onlar ermiş muradlarına...

OKULLULAR PAZARI
ANTALYA

Okul kitaplarının Antalya ve kazala-rının satış yeridir. Kırtasiye ve fotoğraf malzemesi

Meccani muayene

Pergeme günleri saat 2 den 5 e kadar Ortaköy Taşbasamak Palangada 25 numarada Doktor Mümtaz Gürsoy fakirleri parasız muayene eder.

Sağlık
Servisimiz

Hususi doktorumuz Pazartesi günleri saat on beş buçuktan yirmiye kadar gazetemiz idarehanesinde, Cumartesi günleri de saat 14 ten 19 a kadar Laleli Tayyare apartmanları ikinci daire uç numarada daima okuyucularımızı yedi kupon mukabillinde kabul eder.

Aynı şekilde diğ doktorlarımız da oku-yucularımızın emirlerine hazır bulunmak-tadır. Diğ doktorumuz Fahrettin Dışmen Parmakkapı İstiklal caddesinde 127 numara-da pazartesi günleri saat 14 ile 20 ara-sında bulunduğu diğ doktor Necati Pak-çi de Karaköy Mahmudiye caddesi 1-2 numarada salı ve cuma günleri aynı saat-lerde okuyucularımızın diğlerine bakacak-lar ve ufak tedavilerini yapacaklardır.

Aynı zamanda Besiktas tramvay cad-desi Erip apartmanında sünnetçi Emri-Fidan muhtaç okuyucularımızın çocuk larını sünnet edecekler.

Ayrıca Aksaray Pertev Eczanesi ya-nda 352 numarada sünnetçi ve sıhhat memuru Nuri Eşsiz KURUN doktorunun vereceği enjektyonları beherini yedi kupon mukabillinde ve abonelerimizle en ehe-ven şerhlerle çocuklarımızın sünnet amel-iyelerini yapacaktır. İsimlerini yazdığımız doktor, diğci ve sün-netçilere müracaat ederken KURUN'un hizmet kuponundan yedi tane götürmek 'Azımdır.

KURUN

Hizmet kuponu

Bu kuponu gazete idaresine getirirler:
1 - Küçük ilanlarını parasız bastırılır.
2 - Kurunun bekimlerine parasız bakılır.
3 - Hukuk ve mall müşavirlerine her türlü kanun yollarını parasız sorup öğretir.

Akdenizdeki tehlikeli oyunlar devam ediyor

(Üstüarı 1 ncide)

Bugün Fasa hareket eden Kutubie gemisine, bütün sefer esnasında bir harp gemisi refakat etmeyecektir. Fransız Bahriye nazırının sözleri

Paris 26 (A. A.) — Bahriye nazır beyanatında demiştir ki:

Toulon Fransız harp limanı her kim tarafından olursa olsun zaptedilemez. Hatta bu limana yaklaşmak bile imkânsızdır.

Minorka önünde nümayiş mi yapılacak?

Paris 26 — Epoué yazıyor: "Gijonun zaptı ferdasında ve Londra komitesinin içtihar arefesinde Akdenizde vukua gelen hâdiseler, son derece endişe uyandıracak mahiyettedir. Halihazırda Minorka adası, en ziyade asabiyet uyandıran noktadır.

Fransızlarla İngilizlerin bu ada önünde bir nümayiş yapmaları mevzu bahis olmuştur. Acaba dünkü hâdiseler, bu nümayişin tacil etmek için yapılmış mıdır?

Londra Portekizle müzakere halinde Londra 26 (A. A.) — İngiliz hükümeti ile Portakizin Londra elçisi arasında bir kaç gündür müzakereler yapılmaktadır.

Bu müzakerelerin iki memleket müdafaası hususunda daha sıkı temaslara tesisini istihdaf etmektedir. Bir İngiliz heyetinin bu hususta Portekize gidip gitmeyeceği henüz belli değilse de böyle bir ihtimal mevcut tur.

Malûm olduğu üzere İngiltere ile Portekiz arasında beş yüz sedenbe ri bazı tadilat ile devam etmekte olan bir ittifak vardır.

Pasaportlar Vize Ediliyor

Madrid, 26 (A.A.) — Emniyet umum müdürlüğü, yeni bir emre kadar İspanyol pasaportlarının

Entelicens

(7 nci sayıdan devam)

ında bulunan adamları, her filo bir İngiltere imiş gibi çalışır.

"Harbiye nezareti entelicens şu besî, mesaisini yalnız ecnebi devletlerin askerî vaziyetlerini öğrenmeğe hasreder.

"Müstemleke entelicens şubesi,, Müstemlekelerde ve himaye altında ki memleketlerde yerlilerin kontrolu nu üzerine almıştır.

Lâvrens gibi casusların mensup oldukları şube budur.

"Ticaret entelicens şubesi,, de diğer devletlerin, bilhassa harp sanayi üzerinde haber alma vazifesi ile çalışır. Bundan başka ticaret işlerinin de, diğer memleketlerin rekabetini kesecek şekilde çalışan şube de budur.

Entelicens servisin son şubesi "dahilî şube,, veya "memleket kontrolu,, ismini taşır ki, bu da İngiltere için de gizli bir polis teşkilâtıdır ve memleket dahilindeki siyasi işlerle meşgul olur.

İngilterede, bundan başka, cina yetlerle ve diğer laydukluk ve hırsızlıklarla uğraşan gizli bir polis teşkilâtı vardır ki, o entelicens servisten tamamen ayrıdır.

Bütün bu teşkilâtı kim icare eder? Bu, teşkilâtın Cromvell tarafından kurulduğu gündenberi esrarengizliği ni muhafaza etmiş bir noktadır:

İdarenin yedi şefi vardır: Bunlar senede bir toplantılar ve "yuvarlak masa toplantısı,, denilen bu içtima da, hariçten istedikleri birisini seçerler. Bundan sonra ona entelicens servisi reisi olduğu haber verilir ve iş başına çağırılır.

Bu suretle, İngilterenin bir çok devlet ve idare adamları sıra ile, bu işe gelmiş ve gitmiştir.

Umumi reis kralın en yakın olan adamdır: Saraya ve kralın odasına istediği zaman ve haber göndermeden girip çıkabilir..

vizesinin ilga edilmiş olduğunu bildirmiştir.

Salamanka, 25 (A.A.) — Umumi karargâhın tebliğinde, dün yeniden altı bin esir alındığı ve mühim miktarda harp levazımı ele geçirildiği bildirilmektedir.

Barselonada Bir Suikast

Barcelona, 26 (A.A.) — Nizamî amme umumi komiserliği tebliğ ediyor:

Dün öğleden sonra Generalitenin iktisat müşaviri B. Cominore'ya karşı bir suikast icra edilmiştir. Mumaileyh, ikametgâhına dönerken başlıca medhalin yakınında bir lâğama konulmuş olan bir bomba patlamıştır. Bu infilâk, binada ufak tefek bazı hasarlara sebebiyet vermiştir. Polis, ciddi bir iz yakalamıştır.

İngiliz Başvekili Hasta

Londra, 26 (A.A.) — B. Chamberlain, bir damla buhranı sebebiyle parlâmentonun küşadında hazır bulunamayacaktır. Fakat kabinenin yarınki haftalık toplantısına riyaset edeceğini ümit etmektedir.

Salamanka, 26 (A.A.) — Dün ve bugün Franko kıtaatı yeni den iyi bir halde 31 tank, 68 top, 345 ağır binden fazla hafif makineli tüfek ve 15 bin tüfek içtinam etmiştir.

İmdat Çağırın Bir Vapur

Paris, 26 (A.A.) — Pegara adındaki Hollanda Sarneç vapuru Yen adası şimalinde 18 mil açıktaki imdat işaretleri vermiştir.

Onraoan Fransız muhribi vapurun imdadına koşmuştur.

Asturyada Hayat

Salamanka, 26 (A.A.) — Umumi karargâhın tebliği Asturya eyaletinde sivil memurlar vazifelerine başlamış ve bankalar açılmıştır. Düşman bütün kiliseleri tahrip etmiş olduğundan dinî âyinler, daha her tarafta tamamiyle başlamamıştır.

Tayyare kuvvetleri, Katalonya da Reus ve Sabadell'i ve Cross tez gâhlarını bombardıman etmiştir.

Hükümetçilerin Muvaffakiyetleri

Valencia, 26 (A.A.) — Resmî tebliğ:

Aragon cephesinde müteaddit düşman hücumları tardedilmiştir.

Madrid cephesinde hükümetçi kuvvetler muvaffakiyetli bir ileri hareketi yapmışlardır. Hükümetçi tayyareler, biri baselona civarında olmak üzere iki düşman tayyaresini düşürmüşlerdir.

Göz Hekimi

Dr. Şükrü Ertan

Cağaloğlu Nuruosmaniye cad. No. 36
(Cağaloğlu Eczanesi yanında)
Telefon. 22566

Diş Doktoru

Necati Pakşi

Hastalarını hergün sabah 10 dan akşam 19 za kadar Karaköy Tünel meydanı Tersane caddesi başında No. 1/2 de kabul eder.

Salt ve cuma günleri saat 14 den 18 ze kadar parasızdır.

Opratör Urolog

Doktor

Süreyya Atamal

Beyoğlu İstiklâl caddesi Parmakkapı
Tramvay durağı No. 121 birinci kattaki

Muayene hanesinde hastalarını hergün saat 16—20 arasında kabul eder.

Filistin, Surye, Irak Eski Irak Başvekili Bağdata geldi

Bağdat 26 (A. A.) —Havas mu habiri bildiriyor:

Bundan evvelki hükümet devrinde Kahirede bulunmuş olan eski başvekil Nuri Sait paşa bu sabah tayyare ile Bağdata dönmüştür.

Sanıldığına göre nasyonalist liderin bu avdeti, Bağdata Filistin hâdiselerine karşı şiddetli bir protesto hareketinin tebellür etmeye ve Irak siyasetinde bir değişimin istikamet almaya başladığı bir zamana tesadüf etmektedir.

Filistinde hâdiseler devam ediyor

Kudüs 26 (A. A.) — Gazza civarında bir yolcu trenine karşı bir suikast yapılmıştır.

Demiryolu üzerine bir bomba konmuş, fakat tren biraz teahhurla geldiğinden bomba zamansız patlamıştır.

Suriye seçimleri

Berut 26 (A. A.) — Lübnan seçimine seçiciler, yüzde yetmiş beş nisbetinde iştirak etmiş, yalnız müslüman nasyonalistler reylerini vermekten sitinkâf etmişlerdir. Hükümet partisinin gösterdiği 24 namzet de kazanmıştır.

Yakında kabinede bazı tebeddülât yapılacağı tahmin edilmektedir.

Ademi müdahale Komitesi dün toplandı Sovyetler kararı Kabul etmiyorlar

(Üstüarı 1 ncide)

Sovyet hükümeti 22 ilkteşrin karar projesini üç kayıt itirazı ile kabul etmemektedir:

1 — Gönüllülerin geri çekilmesi bir nisbet dairesinde yapılmalıdır.

2 — Sovyet hükümeti muharip haklarının gönüllüler tamamen çekildikten sonra tanımak keyfiyetini der piş edebilir.

3 — Sovyet hükümeti kara hudutları kontrolu ile deniz hudutları kontrolunun birbirine bağlı bulunduğuna nokta-i nazarda ısrar eder. Keza Sovyet hükümeti komisyonlar tarafından tesbit edilecek rakamların bütün komite azaları tarafından evvel beevvel kabul edilmesi lâzım geldiği mütealeasındadır.

Maiski, İtalyan kuvvetlerinin İspanyaya gönderilmesine devam edilmediğini ve daha bundan iki gün evvel üç İtalyan alayının Kadix'e çıktığını katıyetle beyan etmiştir.

Maiski, keza İtalyayı, İspanyaya gidecek komisyonları emrivaki karşısında bırakmak istemekle itham etmiş ve İspanyada bulunan İtalyan muhariplerinin ancak kırk bin kişiden ibaret olduğunu resmen ilân etmek suretiyle komisyonları bu rakamla mukayyet tutmak arzusunda bulunduğunu ilâve etmiştir.

Son münakaşalar

Basın kurumu haysiyet divanının dün verdiği karar

(Üstüarı 1 ncide)

sinin okuyucuları rahatsız ettiği ve meslek âdâb ve nezahetine uygun olmadığı neticesine varılmıştır. Bu itibarla iki tarafa müracaat edilerek bu neşriyatın tarz ve ifadesinin meslek âdâb ve nezahetine uygun şekilde tahfif edilmesinin ve hattâ büsbütün kesilmesinin istenilmesine karar vermiştir. Haysiyet Divanı arkadaşlarımızın bu ricayı kabul ederek meslek âdâb ve nezahetine uygun olmayan neşriyattan tevekki edeceklerini ümit eder."

Bu karar, dün akşam, Basın Kurumu ikinci reisi tarafından alâkadarlara bildirilmiştir.

Romen Başvekili bugün şehirimizde

B. Tataresku akşam Ankara hareket edecek

Dost ve müttefik Romanyanın Başvekili B. Tataresku bugün hususî bir vapurla saat 13 te şehirimize gelmiş bulunacaktır.

Kendisi rihimde büyük merasimle istikbal edildikten sonra Perapalas oteline misafir edilecektir.

Muhterem Başvekili karşılamak üzere Romanya elçisi B. Telemak da Ankaradan şehirimize gelmiş bulunmaktadı.

B. Tataresko, bu akşam hususî trenle Ankara'ya gidecektir.

Tataresko Romanyadan ayrıldı

Bükreş 26 (A. A.) —Rador ajanı bildiriyor:

Türk hükümetinin daveti üzerine Romanya başvekili B. Tataresko, Ankarayı ziyaret etmek için bu akşam Bükreşten Köstence'ye hareket etmiştir.

Bu gece yarısı emrine tahsis edilmiş olan Romania vapuruna binerek İstanbul'a doğru yola çıkacaktır.

Başvekil B. Tataresko'ya, bu ziyareti, hususî kalem direktörü B. Civicianu ile Rador ajanı direktörü B. Hurtig refaka teylemektedir.

Bu seyahat münasebetiyle, bütün Bükreş gazeteleri, Romanya ile Türkiye arasında mevcut samimî dostluğu tebarüz ettirmektedirler.

Ankaradaki misafirlerimiz

Ankara 26 (Hususî) — İran hariciye nazır bugün öğle yemeğini hususî olarak yemişlerdir.

Saat 19.30 da hariciye vekâleti siyasi Müsteşarı Numan Menemenci oğlu tarafından ekselâns Samii şere

Güneş-Dil

(6 ncı sayıdan devam)

le birer hüviyet almağa başlamıştır.

Şimdi bir türkçe kelimenin bu güneş dil teorisine göre analizini yaptığımız yani o kelimeyi teskil eden esas ses unsurlarını bulduğumuz vakit meydana çıkan heceleri, ötedenberi Türk lehçelerinde manalı birer kelime halinde kullanılmış olduğunu görüyoruz. Ve o hecelerin güneş köküne nazaran teker teker manalarını toplarsak kelimenin bugünki manası meydana çıkıyor.

Samî ve arî dillere ait kelimeler üstünde de yapılan bu tecrübe ve tetkiklerin yanısıra mazî bir surette hep müsbet neticeler vermemiş gösteriyor ki, kök Türk olmak üzere, bütün milletler arasında çok eski bir (sosyolojik) akrabalık mevcuttur.

Maden kömürü

kahı amanı

Zonguldak' 26 (A. A.) — 8 son teşrin 1937 pazartesi, Türkiyede ilk olarak maden kömürünü bulan Uzun Mehmed'in tarihi keşfinin 109 ncu yıldönümüdür.

Ereğlinin Kestaneci köyünden olan bu Türk çocuğunun Ereğlide Köşeağzı mevkiinde ilk olarak bulunduğu maden kömürü bugün millî endüstrinin zengin enerji hazinesi ve müstakbel Türk medeniyetinin ana kaynağı olmuştur.

Zonguldak halkevi tarihinde altı yıldanberi kömür bayramı olarak yapılmakta olan mutlu günün yıldönümünü bu defa da büyük törenle kutulamak üzere hazırlanan programa göre, şimdiden çalışmalara başlanmıştır.

Yeni nutuk

Zonguldak 26 (A. A.) — Zonguldak — Adana bugünden itibaren telefonla konuşmaya başlamıştır.

Diş Doktoru

Übeyt Ölçer

Yalnız CUMARTESİ GÜNLERİ YALOVADA, salı günleri Karagümrük tramvay durağındaki muayenehanesinde hastalarını kabul eder.

fine Marmara köşkünde bir parti vermiştir.

Muhterem misafirimiz fabrikanın murahasasının iştirakiyle görmeğe üzere yarın Kırkkale'ye gidecektir.

Yugoslav, Yunan genel heyetlerinden bir kısmı fabrikanın görmeğe üzere bugün hususî bir Kırkkale ve Kayseriye gitmişlerdir.

Istanbul-Londra yol

Budapeşte, 26 (A. A.) — Yabancı beynelmil kongresi, dün da, hemen bütün Avrupa devletleri murahasalarının iştirakiyle toplanmıştır ve kongre, İstanbul — Londra otomobil yolu merkezi Budapeşte'ye mak üzere, beynelmil daimî komite teşkiline karar vermiştir. Balkanlardaki yol şeraitini de inceleyecektir.

Beynelmîl inşaat ittifakı komitesi de bugün burada toplanmıştır.

BULGARİSTANDAN GEÇEN KISIM

Sofya, 26 (A. A.) — İstanbul Londra beynelmil otomobil yolu Dragomandan Svilengrad'a kadar Bulgaristan dahilindeki kısmında saat faaliyeti devam etmektedir. Dragoman — Sofya kısmı pek yakında açılacaktır. Pazarcık — Sofya kısmı inşaat halindedir. İstimateş Pazarcık kısmı ise tetkik edilmektedir. Filbe — Svilengrad kısmında saatna da önümüzdeki sene başlanacaktır.

Macaristan Nasyonal sosyalistleri Budapeşte 26 (A. A.) — Kuvvetli Szalassy, bir içtima esnasında sağı cenah müntehasım yedi fırkanın kendi lehine olarak ittifakına mine muvaffak olmuştur. Bu fırkaların liderleri, yeni şefe tabi olmuştur.

Bu fırkalar yeni teşkilâtta Macaristan nasyonal sosyalist fırkası olacaktır.

FRANSIZ TAYYARELERİNİN MANEVRALARI

Paris, 26 (A. A.) — En son istimateş müteaddit mütörlü 96 askerî tayyare Fransanın deniz aşırı topraklarında hareket edecektir. Bu, sadece bir tayyare uçuşu olmayıp geniş mikyasta hareket eden bir manevra mahiyetindedir.

İlk hareket 27 birinciteşrinde olacaktır. İki mütörlü bir Amiot mütörlü rezesi Astres'den kalkarak Madrid'e kara gidecektir.

28 i birinciteşrinde bir Devoin tayyaresi Hyresten hareket edecektir. Ve nihayet asıl büyük filo da Amiot ve Hainoi ve bir kısmı da Amiot kanım muhtelif yerlerine gidecektir.

KURUN ilân tarifesi

İlân sayfalarında santimi 40 Kuruş
Resmî ilânlar 30 -
Dördüncü sayfada 100 -
Üç ve ikinci sayfalarda 200 -
Birinci sayfada 400 -
Başlık ilânlar 500 -
Ticari mahiyeti haiz olmuştur
küçük ilânlar 20 kelimele bes de
fası 120 kuruştur. Eskiden muayenehanesinde müşterilerimiz
kavelesi olan müşterilerimiz
mukaveleleri müddetince far
İnmaz. Uzun müddet devam
ilânlar tenzilâta tâbidir. İlân ve
mek hususunda yalnız ve yalnız
sıran VAKIT YURDU almış
Kemalettin İren ilân bürosuna
müracaat edilmelidir.
Telefon: İstanbul - 2470

VADELİ

1

FAİZ

AYLIK

TÜRK TİCARET BANKASI

**Devlet Demiryolları ve Limonları İşletme
Umum İdaresi İlanları**

Tevsiat dolayısıyla Afyon istasyonunda yapılacak yeni gar binası, hangar, anbar, kömür deposu, hat ferisiyatı ve döner köprü kâğıt aksamı inşaatı kapalı zarf usulüyle eksiltmeye konmuştur.

1—Bu işlerin muhammen keşif bedeli ceman 360000 liradır.

2 — İstekliler bu işe aid fennî şartname, proje vesair evrakı Devlet Demiryollarının Ankara, Haydarpaşa, Sirkeci ve Afyon veznelerinden 18 lira bedel mukabilinde alabilirler.

3 — Eksiltme 5-11-937 tarihinde cuma günü saat 15 de Ankarada Devlet Demiryolları İşletme Umum Müdürlüğü yol dairesi binasında toplanacak merkez birinci komisyonca yapılacaktır.

4 — Eksiltmeye girebilmek için isteklilerin aşağıda yazılı teminat, ve vesiki aynı gün saat 14 de kadar komisyon reisliğine tevdi etmiş olmaları lazımdır.

A — 2490 sayılı kanunun 16 ve 17 nci maddelerine uygun 18150 liralık muvakkat teminat.

B — Bu kanunun tayin ettiği ve şartnamede yazılı vesikalar,

C — Nafia vekâletinden musaddak ehliyet vesikası,

5 — Teklif mektupları ihale günü saat 14 de kadar makbuz mukabilinde komisyon reisliğine tevdi edilecektir. Post a ile gönderilen teklif mektuplarının iade-i taahhütlü olması ve nihayet bu saate kadar komisyon gelmiş bulunması lazımdır.

6 — Bu işler hakkında fazla malûmat almak isteyenlerin Devlet Demiryolları yol dairesine müracaat etmeleri . "3849" "7011"

İlk eksiltmesi feshedilen vagon ve lokomotif verenleri ile sair muhtelif krikko ve verenler 20.000 lira muhammen bedelle tekrar 7—12—937 salı günü saat 15.30- da kapalı zarf usulü ile Ankarada İdare binasında satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin 1500 liralık muvakkat teminat ile tayin ettiği vesikaları ve Nafia Mütahhitlik vesikası ve tekliflerini aynı gün saat 14.30- a kadar Komisyon Reisliğine vermeleri lazımdır.

Şartnameler parasız olarak Ankarada Malzeme dairesinden, Haydarpaşada Tesellüm ve Sevk Şefliğinden dağıtılmaktadır. (7188)

**Mekteplilere, Çocuk velleri-
ne, Okul Direktörlerine:**

Mektep kitaplarınızı almadan... bir kere eski tanıdığınız

"VAKIT", Kitabevine

uğrayınız. İlk, Orta, Lise, Yüksek ve Meslek... Her okulun, her sınıfı için, her dilden, her türlü maarif neşriyatını buradan kolaylıkla ve derhal edinebilirsiniz.

Rastgele yerden almanın sonunda yanılma, yorulma, vakit kaybetme olabilir, üzülebilirsiniz.

İhtisasa her yerde kıymet ver meli: (VAKIT KİTABEVİ)

de mektep kitapçılığında ihtisasa kazanmıştır.

Kitap üzerine gelecek her soruya karşılık verilir.

ADRES: İstanbul - Vakıf Yurdu. Telefon: 24370. Telgraf: Vakıf - İstanbul. Posta kutusu: 46.

**KURUNA abone olu-
nuz ve abone ediniz**

**Şirketi Hayriyeden
Cumhuriyet Bayramı Münasebe-
tile Mutad Seferlerimize ilâveten**

1 — 28. 10. 937 perşembe günü 78 ve 123 numaralı seferler 13.30 da köprüden Harem ve Salacağa olan sefer fazla olarak 72 ve 105 numaralı seferler yapılmayacaktır.

2 — 29. 10. 937 Cuma günü akşamı elektrikle donanmış numaralı vapur saat 19 da Rumelikavağından hareketle başlıca dolu ve Rumeli iskelelerine uğrayarak Köprüye gelecektir. Aynı gece yarısından sonra saat birde Köprüden kalkarak yine Anadolulu ve Rumeli iskelelerine uğrayarak Kavaklara gidecektir.

3 — Fazla tafsilâtlı ilanlarımız Köprü ve iskelelerimize asılmıştır.

**HIÇ
İLERLEMEMEK
MUHAKKAK
GERİLEMEDİR.**

TEDAVÜLDEN ÇEKİLEN PARANIZ HIÇBİR
CIHETLE SİZİ İLERLETMEZ.

ONU BANKAYA YATIRINIZ
HER TÜRLÜ İZAHATI GİŞELERİMİZDEN ALINIZ

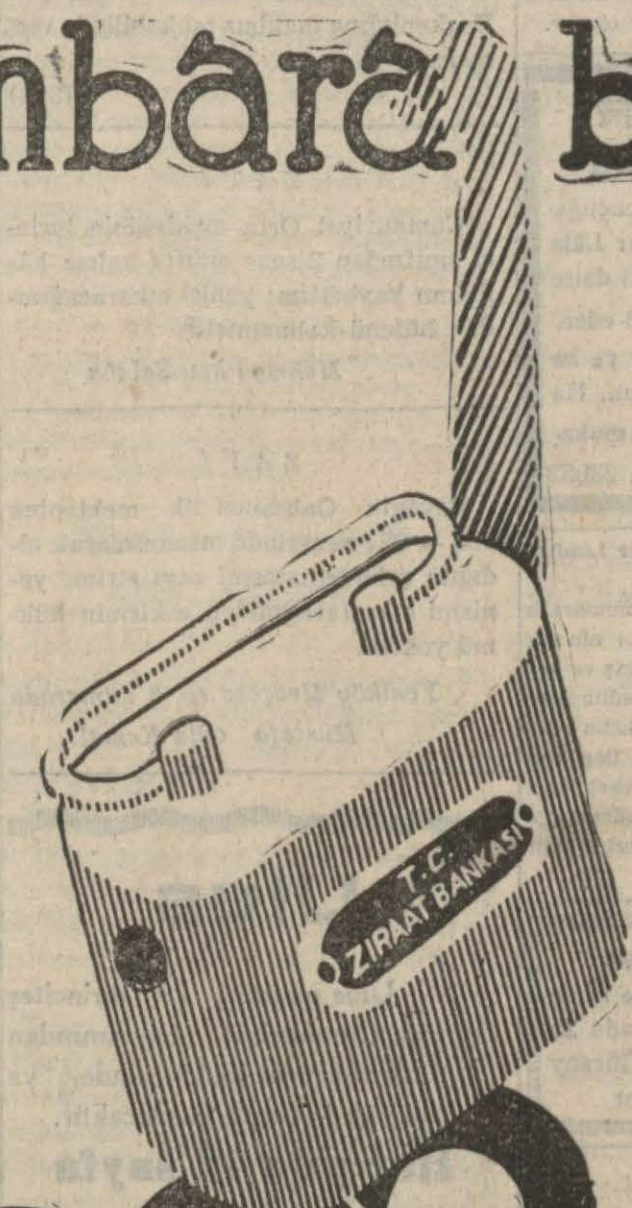
HOLANTSE BANK UNİ N.V.
KARAKOY. PALAS ALALEMCI HANCI

Akay İşletmesi Müdürlüğünden:

Cumhuriyet Bayramına rastlayan 29 ve 30 Birinciteşrin cuma ve cumartesi günleri pazar tarifesi yapılacaktır.

29—10—937 akşamı yapılacak gece seferi tarifesi de iskelelere asılmıştır. (7280)

Kumbâre biri

1000 yapar

TÜRKİYE
CUMHURİYETİ

ZİRAAT BANKASI